

# Патшалық туўралы биринши китап

## 1

### Биринши бап Самуелдиң туўылыўы

<sup>1</sup>Эфраимның таўлы үлкесиниң Рама қаласында Эфраим урыўының Суф тийресинен болған Элқана деген бир адам жасайтуғын еди. Ол Суфтың қуўлығы, Тохудың шаўлығы, Элихудың ақлығы хәм Ерохамның улы еди.

<sup>2</sup>Элқананың Ханна хәм Пенинна атлы еки ҳаялы бар еди. Пениннаның балалары болды, ал Ханна курсак көтермеді. <sup>3</sup>Элқана Әлемниң Жаратқан Ийесине сыйынып, Оған қурбанлық бериў ушын хәр жылы өз қаласынан Шилоға баратуғын еди. Ол жерде Элийдиң еки улы Хофний хәм Пинехас Жаратқан Ийениң руўханийлери еди. <sup>4</sup>Элқана қурбанлық шалған күни ҳаялы Пениннаға хәм оның ул-қызларына пайларын бергенде, <sup>5</sup>Ханнаға жақсы жеринен пай беретугын еди. Себеби Қудай Ханнаны нәсилсиз қылып қойған болса да, Элқана оны сүйетуғын еди. <sup>6</sup>Бирақ Пенинна Жаратқан Ийениң перзент бермегенин күндесиниң бетине басып, оған бәркулла азап беретугын еди. <sup>7</sup>Бул хәр жылы даўам етти. Ханна Жаратқан Ийениң Үйине хәр келгенде, күндеси оған азап беретугын еди. Ал ол жылап, хеш нәрсе жемейтуғын еди. <sup>8</sup>Сонда күйеўи Элқана оған: «Ханна, неге жылайсаң, неге аўқат жемейсең? Неге буншама қайғылысаң? Мен сен ушын он улдан артық емеспен бе?» – дейтуғын еди.

<sup>9</sup>Бир күни олар Шилода ишип-жеп болғаннан кейин, Ханна орнынан турды. Сонда руўханий Элий Жаратқан Ийениң Ибадатханасының кирер аўзындағы өз орынлығында отыр еди. <sup>10</sup>Ханнаның жүреги қайғыға толып, өксип жылаўы менен Жаратқан Ийеге дуўа етти. <sup>11</sup>Ол былай деп ўәде берди: «О, Әлемниң Жаратқан Ийеси! Егер Сен қулыңның қайғысына нәзер салып, мени еске алсаң хәм Өз қулыңды умытпай, оған бир ул сыйласаң, мен оны пүткил өмир бойы Саған бағышлайман. Оның басына хеш қашан пәки тиймейди<sup>а</sup>».

<sup>12</sup>Ханна Жаратқан Ийеге усылай дуўа етиўин даўам етип турғанда, Элий оның аўзын гүзетип отырды. <sup>13</sup>Ханна ишинен дуўа еткенликтен, оның тек еринлери жыбырлап турды, ал даўысы еситилмеді. Сол себептен Элий оны мәс деп ойлап қалды. <sup>14</sup>Элий оған:

– Мәскүнемликті қашанға шекем даўам етесең? Ишкенди тоқтат, – деди.

<sup>15</sup>Сонда Ханна Элийге:

---

<sup>а</sup>Пәки тиймейди – шаштың кестирилмеўи – адамның Қудайға бағышланыўының белгиси еди.

– Яқ, мырзам, олай емес. Мен бир қайғыға батқан ҳаялман. Мен шарап та, өткір ишимлик те ишкен жоқпан. Тек жүрегимдеги қайғымды Жаратқан Ийеге төгип атырман. <sup>16</sup> Қулыңызды уятсыз ҳаял деп ойламаңыз. Қайғы-хәсиретим күшли болғанлықтан, усы ўақытқа дейин жалбарынып турман, – деп жуўап берди.

<sup>17</sup> Соңда Элий оған:

– Аман-есен қайта бер. Израилдың Қудайы тилегинди орынласын, – деди.

<sup>18</sup> Ханна оған:

– Маған кеўлиңиз толсын, – деди де, өз жолына түсти. Соңынан ол аўқатланды, оның жүзи де бурынғыдай қайғылы болмады. <sup>19</sup> Олар ертеңине азда ерте турып, Жаратқан Ийеге сыйынғаннан соң, Рамадағы өз үйине қайтып келди. Элқана ҳаялы Ханна менен жақынласты хәм Жаратқан Ийе Ханнаны есине алды. <sup>20</sup> Ханна хәмиледар болып, ўақты келгенде бир ул туўды. Ханна: «Мен оны Жаратқан Ийеден тилеп алғанман», – деп оған Самуел<sup>b</sup> деп ат қойды.

### Ханнаның Самуелди Қудайға бағышлаўы

<sup>21</sup> Элқана Жаратқан Ийеге жыллық қурбанлығын хәм ўәде етип атаған қурбанлығын берий ушын пүткіл хожалығы менен бирге Шилоға кетти.

<sup>22</sup> Бирақ Ханна олар менен бирге кетпеди. Ол күйеўине:

– Бала емшектен шыққаннан кейин, оны Жаратқан Ийеге хызмет етиўге алып бараман. Ол Жаратқан Ийениң алдында болып, мәңгиге сол жерде қалады, – деди.

<sup>23</sup> Күйеўи Элқана оған:

– Нени мақул тапсаң, соны исле. Баланы емшектен шығарғаныңша, усы жерде бол. Жаратқан Ийе саған ўәдеңде турыўға жәрдем берсин, – деди.

Солай етип, Ханна улын емшектен шығарғанға шекем үйде болып, оны емизди. <sup>24</sup> Бала емшектен шыққаннан соң, Ханна баланы, үш жасар буғаны, бир эфа<sup>c</sup> унды хәм бир мес шарапты алып, Жаратқан Ийениң Шилодағы Үйине барды. Бала еле жас еди. <sup>25</sup> Олар буғаны сойғаннан кейин, баланы Элийге апарды. <sup>26</sup> Соңынан Ханна Элийге былай деди: «О, мырзам!

Алдыңызда ант ишип айтаман: мен усы жерде, сизиң жаныңызда турып, Жаратқан Ийеге дуўа еткен ҳаялман. <sup>27</sup> Мен Жаратқан Ийеден мына баланы сорап, дуўа еткен едим. Ол мениң тилегимди орынлады. <sup>28</sup> Мен де оны Жаратқан Ийеге бағышлайман. Ол бир өмир Жаратқан Ийеге хызмет етеди».

Соңынан олар сол жерде Жаратқан Ийеге сыйынды.

---

<sup>b</sup> Самуел – «Қудай еситти» деген мәнисти билдирийи мүмкин.

<sup>c</sup> Бир эфа – шама менен 22 литр.

## Екинши бап Ханнаның дуғасы

<sup>1</sup> Ханна былай деп дуға етти:

«Жүрегим Жаратқан Ийе менен шадланар,  
Оның Өзи маған күш берди.

Душпанларым алдында тилим узайып,  
Оның қутқарғанына қуғанаман.

<sup>2</sup> Хеш ким жоқ Жаратқан Ийедей мухаддес,  
Ауа, Сен сыяқлы хеш ким жоқ о, Жаратқан Ийе!  
Қорған да жоқ Құдайымыз сыяқлы!

<sup>3</sup> Артық менменсип сөйлегенди тоқтатың,  
Аузыңыздан тәкаббир сөзлер шықпасын.  
Себеби Жаратқан Ийе хәммесин билиўши Құдай-ғо,  
Хәр бир исти тәрзиге тартыўшы да Ол.

<sup>4</sup> Күшлилердің оқ жайлары сынар,  
Күшсизлер күшке толар.

<sup>5</sup> Тоқлар нан ушын жалланып,  
Ашлар тояр,

Нәсилсизлер жетеўин туўып,  
Көп уллы хаяллар бийперзент қалар.

<sup>6</sup> Жаратқан Ийе өлтиреді де, тирилтеді де,  
Өлилер меканына түсиреді де, шығарып алады да.

<sup>7</sup> Ол кимисин жарлы қылып, кимисин байытар,  
Кимисин қулатып, кимисин жоқарылатар.

<sup>8</sup> Жарлыны топырақтан көтерип алып,  
Бийшараны тасланды арасынан алып шығар.

Отырғызып ақсүйеклер менен,  
Хұрмет тахтын берер.

Өйткени жер тийкары Жаратқан Ийе қолында,  
Сол тийкар үстине Ол дүньяны орнатқан.

<sup>9</sup> Жаратқан Ийе садық қулларының адымларын қорғар,  
Ал жаманлар қараңғылықта жоқ болар,  
Себеби өз күши менен жеңиске ериспес инсан.

<sup>10</sup> Жаратқан Ийеге қарсы турғанлар шыл-пәрше болар,  
Жаратқан Ийе оларға қарсы көклерди гүркиретер,  
Пүткил дүньяны Ол хұким қылар,  
Өз патшасын күшке толтырып,

Майлаған адамын даңққа еристирер».

<sup>11</sup> Соңынан Элқана Рамаға, үйине қайтып кетти. Ал кишкене Самуел болса, руўханий Элийдің қолында Жаратқан Ийеге хызмет ете баслады.

### Элийдің улларының жаман ислери

<sup>12-13</sup> Элийдің уллары жарамас адамлар еди. Олар Жаратқан Ийени менсинбеди хәм халық алдындағы руўханийлик ұазыйпасына хұрметсизлик етти. Биреў қурбанлық шалып, гөш қайнатып атырғанда, руўханийлердің хызметшиси қолына үш тисли шанышқыны алып келетуғын еди. <sup>14</sup> Ол шанышқыны шүлен қазанға, қазанға, табаға ямаса табаққа тығып, оған илингеннің хәммесин руўханий ушын алатуғын еди. Олар Шилоға келген израиллылардың хәммесине усылай ислеитуғын еди. <sup>15</sup> Хәтте, қурбанлықтың майлары түтетип жандырыў ушын ажыратып алынбастан бурын руўханийдің хызметшиси келип, қурбанлық шалған адамға: «Руўханийге қуўырыў ушын шийки гөш бер. Ол сеннен пискен гөш емес, ал шийки гөш алады», – дейтуғын еди. <sup>16</sup> Егер қурбанлық шалған адам: «Дәслеп майды түтетип жандырайық, соңынан қәлегенинди аларсаң», – десе, хызметши оған: «Яқ, хәзир бересең, болмаса тартып аламан», – дейтуғын еди. <sup>17</sup> Жаратқан Ийениң нәзеринде жигитлердің ислеген гүнасы жүдә аўыр еди. Өйткени олар Жаратқан Ийеге арналған қурбанлықтарға хұрметсизлик етти.

<sup>18</sup> Сол арада жас Самуел зығыр эфод<sup>d</sup> кийип, Жаратқан Ийениң алдында хызмет етип жүрди. <sup>19</sup> Анасы хәр жылы күйеўи менен бирге жыллық қурбанлық бериў ушын келгенде, тиккен кишкене шапанын улына әкелип беретуғын еди. <sup>20</sup> Сонда Элий Элқанаға хәм оның хаялына пәтиясын берип: «Тилеп алып, Жаратқан Ийеге арнаған балаңның орнына Жаратқан Ийе саған бул хаялдан басқа балалар берсин», – дейтуғын еди. Соңынан олар үйине қайтатуғын еди. <sup>21</sup> Жаратқан Ийениң мийримине ерискен Ханна хәмиледар болып, және үш ул, еки қыз туўды. Ал кишкене Самуел Жаратқан Ийе алдында өсип барды.

<sup>22</sup> Элий жүдә қартайып қалған еди. Ол улларының израиллыларға ислеген барлық ислери хәм Ушырасыў шатырының алдында хызмет ислеитуғын хаяллар менен жатқаны хәққында еситти. <sup>23</sup> Сонда Элий улларына былай деди: «Не ушын бундай ислерди ислеп атырсызлар? Мен сизлер ислеген жаўызлықтар хәққында хәмме адамлардан еситтим. <sup>24</sup> Бул жақсы емес,

---

<sup>d</sup>Эфод – еврейше сөз болып, мәниси анық емес. Бул китапта ол руўханийдің кийими деп көрсетилген. «Эфод» ты бас руўханийлер кийген (28 аят), ол қымбатбаха таўардан тигилген.

балаларым! Жаратқан Ийениң халқы арасында тарап кеткен бул хабар – жақсы хабар емес. <sup>25</sup> Егер адам адамға қарсы гүна ислесе, Қудай айыпкер ушын тәуеллеши болады. Бирақ Жаратқан Ийеге қарсы гүна ислеген адам ушын ким тәуеллеши болады?»

Деген менен, олар әкесиниң сөзлерине қулақ аспады. Өйткени Жаратқан Ийе оларды өлтириўди шешип қойған еди.

### Элийдиң уллары хаққында пайғамбаршылық

<sup>26</sup> Сол арада өспирим Самуел өсип, Жаратқан Ийениң де, халықтың да кеўлине унап барды. <sup>27</sup> Бир күни Қудайдың бир адамы Элийге келип, былай деди: «Жаратқан Ийе былай дейди: „Бабаң хәм оның урпақлары Мысырда фараонның халқына кул болған ўақытта, Мен оларға Өзимди ашып көрсетпеген бе едим? <sup>28</sup> Қурбанлық орынға барыў хәм хош ийисли затларды түтетип, эфод кийип жүриў ушын пүткил Израил урыўлары арасынан тек сениң бабаңды ғана Өзиме руўханий етип таңламадым ба? Және де, израиллылардың пүткил сыйларын да сениң ата-бабаларыңның урпақларына бермедим бе? <sup>29</sup> Солай екен, Мениң үйим ушын әкелиўди буйырған қурбанлық хәм садақаларға неге хұрметсизлик етесизлер? Не ушын халқым Израилдың берген барлық қурбанлықларының ең жақсы жерлерин өзлериңиз жеп семирп, неге улларыңды Меннен артық көресен?“ <sup>30</sup> Сонлықтан Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе былай дейди: „Сениң хожалығың хәм сениң бабаңның урпақлары Маған мәңгиге хызмет етеди, – деген едим“. Бирақ енди Жаратқан Ийе былай дейди: „Енди булай ислеўден аўлақпан. Себеби Мени хұрметлегенди Мен де хұрметлеймен, ал Мени хұрмет етпегенлер масқара болады. <sup>31</sup> Мине, сениң хәм бабаңның урпағының күшин қуртатуғын күнлерим киятыр. Солай етип, туқымыңда хеш ким узақ өмир сүрмейди. <sup>32</sup> Мениң Израилға ислеитүғын жақсылығыма қарамастан, сен Мениң үйимде қыйыншылық көресен. Ендигиден былай, туқымыңда хеш ким узақ өмир сүрмейди. <sup>33</sup> Көзлериңди соқыр қылып, жүрегинди қайғыға толтырыў ушын, Мениң қурбанлық орнымда сениң туқымыңнан тек бир адамды қалдыраман. Бирақ басқа урпақларыңның хәммеси жаслай дүньядан өтеди. <sup>34</sup> Еки улың Хофний менен Пинехастың бир күнде өлиўи сениң ушын бир нышан болады. <sup>35</sup> Мен Өзиме қәлеўлеримди хәм мақсетлеримди орынлайтуғын садық бир руўханий қояжақпан. Ол Мениң майлаған патшамның алдында бәрқулла хызмет етиўи ушын, оның урпағын мәңгиге усы хызметке қояман. <sup>36</sup> Сонда сениң урыўыңнан аман қалған хәр бир адам бир бөлек гүмис ямаса бир тислем нан ушын бас ийип келип, нан таўып жеўи ушын, өзин қандай да бир диний хызметке қойыўды сорайды“».

### 3

#### Үшінші бап Қудайдың Самуелди шақырыуы

<sup>1</sup>Өспирим Самуел Элийдің қолы астында Жаратқан Ийеге хызмет ететуғын еди. Ол күнлери Жаратқан Ийениң сөзи сийрек, аянлары да аз болды. <sup>2</sup>Бир күни түнде Элий орнында жатырған еди. Оның көзлери жүдә әззилеп қалған болып, зорға көретуғын еди. <sup>3</sup>Ал Самуел болса, Қудайдың сандығы турған Жаратқан Ийениң Ибадатханасында жатырған еди. Қудайдың шырасы еле сөнбеген еди. <sup>4</sup>Сонда Жаратқан Ийе Самуелди шақырды. Самуел Оған: «Ләббәй», – деп жууап берди. <sup>5</sup>Соңынан Элийге жууырып барып:

– Шақырдыңыз ба? Мен келдим, – деди.

Бирақ Элий:

– Мен сени шақырмадым. Барып, орныңа жат, – деди. Самуел де барып, орнына жатты. <sup>6</sup>Жаратқан Ийе және: «Самуел!» – деп шақырды. Самуел орнынан турды да, Элийге барып:

– Мени шақырдыңыз ба? Мен келдим, – деди.

Элий оған:

– Шақырмадым, балам. Барып, орныңа жат, – деди.

<sup>7</sup>Самуел Жаратқан Ийениң дауысын танымайтуғын еди. Себеби Жаратқан Ийениң сөзи оған еле аян болмаған еди.

<sup>8</sup>Жаратқан Ийе Самуелди үшінші мәрте шақырды. Самуел орнынан турды да, Элийге барып:

– Мени шақырдыңыз ба? Мен келдим, – деди.

Сонда Элий баланы Жаратқан Ийениң шақырғанын түсинди. <sup>9</sup>Ол Самуелге: – Барып, орныңа жат. Егер Ол сени және шақырса: «Жаратқан Ийе! Айта бер, қулың тыңлап тур», – деп айт, – деди.

Самуел барып, орнына жатты. <sup>10</sup>Жаратқан Ийе келип, сол жерде турды хәм бұрынғыдай етип:

– Самуел, Самуел! – деп шақырды.

Самуел Оған:

– Айта бер, қулың тыңлап тур, – деп жууап берди.

<sup>11</sup>Сонда Жаратқан Ийе Самуелге былай деди:

– Мен Израилда еситкен хәр бир адамның хүрейин ушыратуғын бир нәрсе ислейжақпан. <sup>12</sup>Сол күни Элийдің хожалығына қарсы айтқанларымның хәммесин басынан аяғына шекем жүзеге асыраман. <sup>13</sup>Элийге өзи билетуғын гүна себепли хожалығын мәңгиге жазалайтуғынымды хабарлаған едим. Оның уллары Қудайға тил тийгизсе де, ол улларына тыйым салмады.

<sup>14</sup>Сонлықтан Мен: «Элийдің хожалығының айыбы хеш қашан хеш қандай

қурбанлық пенен жууылмайды», – деп оның хожалығы хаққында ант иштим.

<sup>15</sup> Самуел азанға шекем жатты, соңынан Жаратқан Ийениң Үйиниң қапыларын ашты. Ол көрген аянын Элийге айтыуға қорқты. <sup>16</sup> Бірақ Элий оны:

– Балам, Самуел! – деп шақырды.

Самуел оған:

– Ләббәй, – деп жууап берди.

<sup>17</sup> Элий Самуелге:

– Жаратқан Ийе саған нелерди айтты? Меннен хеш нәрсени жасырма. Егер Оның саған айтқанларынан бирин жасырып қалсаң, Ол сени жазалаған үстине жазаласын, – деди.

<sup>18</sup> Самуел хеш нәрсени жасырмастан, оған хәммесин айтып берди. Сонда Элий: «Ол Жаратқан Ийе-ғо. Нени мақул көрсе, соны ислесин», – деди.

<sup>19</sup> Самуел өсип барды. Жаратқан Ийе оның менен бирге еди. Жаратқан Ийениң оған айтқан сөзлериниң биреуі де орынланбай қалмады. <sup>20</sup> Даннан Беер-Шебаға шекемги пүткил Израил халқы Самуелдиң Жаратқан Ийениң пайғамбары болып белгиленгенин билди. <sup>21</sup> Жаратқан Ийе Шилода көриниуін дауам етти. Сол жерде Ол Өз сөзи арқалы Самуелге Өзин танытқан еди.

## 4

Төртинши бап <sup>1</sup> Самуелдиң сөзи пүткил Израилға жайылды.

### Келисим сандығының душпан қолына түсиуі

Сол күнлери израиллылар филистлер менен урысыу үшін жолға шықты. Израиллылар Эбен-Эзерге, филистлер Афекке ордаларын құрды. <sup>2</sup> Филистлер израиллыларға қарсы сауаш майданына түсти. Сауаш хәуиж алғанда, филистлер израиллыларды жеңиліске ушыратты. Сауашта израиллылардың төрт мыңға шамалас адамы қаза тапты. <sup>3</sup> Әскерлер ордаға қайтып келгенде, Израил ақсақаллары: «Не үшін бүгін Жаратқан Ийе бизлердиң филистлерден жеңилиуимизге жол қойды? Жаратқан Ийениң Келисим сандығын Шилодан усы жерге алып келейик. Ол арамызда болып, бизлерди душпанларымыздың қолынан қутқарсын», – деди.

<sup>4</sup> Солай етип, халық Шилоға адамларды жиберди. Олар барып, керублардың ортасындағы тахтта отырған Әлемниң Жаратқан Ийесиниң Келисим сандығын алып келди. Элийдиң еки улы Хофний менен Пинехас та Қудайдың Келисим сандығының жанында еди. <sup>5</sup> Жаратқан Ийениң Келисим сандығы ордаға әкелингенде, пүткил израиллылардың қатты бақырысқан дауысларынан жер ләрзеге келди. <sup>6</sup> Филистлер бақырысларды еситип:

«Еврейлер ордасында неге буншелли бақырыс болып атыр екен?» – дести. Олар Жаратқан Ийениң сандығының ордаға әкелингенин билгенде, <sup>7</sup> қорқып кетип былай деди: «Олардың қудайлары ордаға келипти. Қурып қалдық! Бурын хеш қашан бундай нәрсе болып көрмеген еди. <sup>8</sup> Қурып қалдық! Бул күшли қудайлардың қолынан бизлерди ким қутқарады? Олар шөлде мысырлыларды түрли бәлелерге ушыратқан қудайлар-ғо. <sup>9</sup> Беккем болыңлар, филистлер! Мәрт болыңлар! Болмаса, еврейлердиң сизлерге кул болғаны сыяқлы, сизлер де оларға кул боласызлар. Мәрт болып, саўашқа түсиңлер».

<sup>10</sup> Солай етип, филистлер саўашқа түсип, израиллыларды жеңди. Израиллылардың хәр бири өз шатырына қарай қашты. Қырғынға ушырағаны соншелли, израиллылар отыз мың пияда әскеринен айырылды. <sup>11</sup> Қудайдың сандығы қолға түсти, ал Элийдиң еки улы Хофний хәм Пинехас қазаланды.

### Элийдиң өлими

<sup>12</sup> Бенямин урыўынан бир адам саўаш майданынан қашып шығып, сол күнниң өзінде Шилоға жетип келди. Ол қайғыдан кийимлерин жыртып, басына топырақ шашқан еди. <sup>13</sup> Сол адам жетип келгенде, Қудайдың сандығын ойлап, жүреги езилген Элий жол шетиндеги отырғышта жолға қарап отырған еди. Адам қалаға кирип, болған ўақыяны айтып бергенде, қаладағылардың хәммеси дад салып бақырысты. <sup>14</sup> Элий дад салып бақырысқанды еситип: «Неге шаўқым көтерилип атыр?» – деп сорады.

Хабаршы болған ўақыяны айтып бериў ушын дәрриў Элийдиң жанына келди. <sup>15</sup> Сонда Элий тоқсан сегиз жаста болып, көзлери әззилеп, көрмей қалған еди. <sup>16</sup> Хабаршы Элийге:

– Мен саўаш майданынан киятырман. Хәзир ғана сол жерден қашып шықтым, – деди.

Элий оннан:

– Балам, не болды? – деп сорады.

<sup>17</sup> Хабаршы Элийге:

– Израиллылар филистлердиң алдына түсип қашты. Әскерлер үлкен қырғынға ушырады. Еки улыңыз Хофний менен Пинехас қазаланды, ал Қудайдың сандығы қолға түсти, – деди.

<sup>18</sup> Хабаршы Қудайдың сандығы туўралы айтқанда, Элий отырғыштан шалқасына түсип, қала дәрўазасының қасына қулады. Ол жүдә ғарры хәм семиз болғанлықтан жулыны үзилеп, жан тапсырды. Элий Израилға қырк жыл бийлик еткен еди.

<sup>19</sup> Сол ўақытта Элийдиң келини, Пинехастың хаялы жүкли болып, туўатуғын ўақты шамаласқан еди. Хаял Қудайдың сандығының қолға түскени, қәйин атасы хәм күйеўиниң өлгени хаққында еситкенде, бирден



толғағы тутты да, дизерлеп отырып босанды. <sup>20</sup> Жәрдем берген хаяллар оған өлими алдынан: «Қорқпа, уллы болдың», – деди. Бірақ ол жууап та бермеді, дыққат та аудармады. <sup>21</sup> Қудайдың сандығының қолға түсіп, қәйин атасы хәм күйеуиниң өлгенлиги себепли хаял: «Уллылық Израилды тәрк етти», – деп улына Ихабод деп ат қойды. <sup>22</sup> Ол: «Уллылық Израилды тәрк етти. Себеби Қудайдың сандығы қолға түсти», – деди.

## 5

### Бесинши бап Келисим сандығы филистлер қолында

<sup>1</sup> Филистлер Қудайдың сандығын қолға киргизгеннен соң, оны Эбен-Эзердеги сауаш майданынан Ашдодқа алып келди. <sup>2</sup> Олар Қудайдың сандығын Дагонның<sup>°</sup> бутханасына апарып, оны Дагонның мүсининиң жанына қойды. <sup>3</sup> Ертеңине азанда ерте турған ашдодлылар Дагонның Жаратқан Ийениң сандығының алдында ет-бетинен жығылып жатырғанын көрди. Олар Дагонды алды да, оны өз орнына қойды. <sup>4</sup> Бірақ олар ертеңине азанда турғанда, Дагонның және Жаратқан Ийениң сандығының алдында ет-бетинен жығылып жатырғанын көрди. Бул ретте оның басы хәм еки қолы жулынып, босағада жатырған еді. Оның тек геўдеси ғана пүтин қалған еді. <sup>5</sup> Сонлықтан Дагонның руўханийлери де, Ашдодтағы Дагонның бутханасына келгенлердиң хәммеси де усы күнге шекем ол жатқан босағаны баспайды. <sup>6</sup> Жаратқан Ийе ашдодлыларды хәм дөгерегиндеги халықты аўыр жазалады. Оларды шыйқан менен жазалап, қыйыншылыққа дуўшар етти. <sup>7</sup> Болып атырған ўақыяларды көрген Ашдод халқы: «Израилдың Қудайының сандығы бизлерде қалмасын, себеби Ол бизлерди де, қудайымыз Дагонды да аўыр жазалап атыр», – деди. <sup>8</sup> Сонлықтан олар адам жиберип, пүткил филист хүкимдарларын шақыртты хәм олардан:  
– Израилдың Қудайының сандығын не қылайық? – деп сорады.  
Олар:  
– Сандық Гатқа апарылсын, – деди.  
Солай етип, олар Израилдың Қудайының сандығын Гатқа апарды.  
<sup>9</sup> Бірақ сандық Гатқа апарылғаннан соң, Жаратқан Ийе сол қаланы да жазалады. Қаланы күшли қорқыныш бийлеп алды. Жаратқан Ийе пүткил қала халқын, үлкенинен кишкенесине шекем жазалады. Оларға да шыйқанлар шыға баслады. <sup>10</sup> Сол себепли олар Қудайдың сандығын Экронға жиберди.  
Сандық қалаға кирер-кирместен, экронлылар: «Бизлерди хәм халқымызды жоқ қылыў ушын, Израилдың Қудайының сандығын бизлерге алып

---

<sup>°</sup>Дагон – кенаанлылардың дән хасылы қудайы.

келдіңдер!» – деп бақырысты. <sup>11</sup> Олар пүткіл филист хұкимдарларын топлап: «Израилдың Қудайының сандығын бул жерден алып кетіңдер. Бизлерди де, халқымызды да жоқ қылмауы ушын, ол өз жерине қайтарылсын», – деди. Себеби пүткіл қаланы өлим қорқынышы бийлеп алған еди. Қудайдың оларға берген жазасы жүдә ауыр еди. <sup>12</sup> Тири қалғанларға шыйқанлар шықты. Қала халқының дады аспанға жетти.

## 6

### Алтыншы бап Келисим сандығының Израилға қайтарылыуы

<sup>1</sup> Жаратқан Ийениң сандығы филистлер елинде жети ай болғаннан соң,

<sup>2</sup> филистлер руұханийлерди хәм палкерлерди шақыртып, оларға:

– Жаратқан Ийениң сандығын не қылсақ екен? Оны өз орнына қалай қайтарыуымыз кереклигин бизлерге айтыңдар, – деди.

<sup>3</sup> Олар:

– Егер сизлер Израилдың Қудайының сандығын изге қайтармақшы болсаңыз, оны бос жибермей, оған қоса айыбыңызды жууыу ушын сый берип жиберіңдер. Сонда шыпа табасызлар хәм Оның сизлерди не ушын жазалап атырғанын билип аласызлар, – деди.

<sup>4</sup> Сонда филистлер:

– Айыбымызды жууыу ушын Оған қандай құрбанлық жиберейик? – деп сорады.

Руұханийлер хәм палкерлер былай деп жууап берди:

– Сизлер жиберетуғын құрбанлықлар филист хұкимдарларының санына қарай бес шыйқанның хәм бес тышқанның алтын мүсинлеринен ибарат. Өйткени сизлер де, хұкимдарларыңыз да бирдей жазаға тартылғансыз.

<sup>5</sup> Буның ушын шыйқанлардың хәм жериңизди ұайран еткен тышқанлардың мүсинлерин ислең хәм Израилдың Қудайын уллылаң. Мүмкин, сонда Ол сизлерди, қудайларыңызды хәм жериңизди жазалауды тоқтатар. <sup>6</sup> Не ушын мысырлылар хәм фараон сыяқлы қайсарлық қыласызлар? Қудай мысырлылардың жанына тийгенде, олар Израил халқын босатып жибермеді ме? <sup>7</sup> Енди жаңа бир арба ислетіңдер де, биринши рет төллеген хәм хеш қашан арбаға жегилмеген еки қашарды алып, оларды арбаға жегіңдер. Қашарлардың бузауларын айырып алып, қораға апарыңдар. <sup>8</sup> Жаратқан Ийениң сандығын арбаның үстине қойыңдар. Айыбыңызды жууыу ушын Оған жиберип атырған алтын затларыңызды қутыға салып, сандықтың жанына жайластырыңдар. Соңынан арбаны айдап жиберіңдер, кете берсин. <sup>9</sup> Бирақ изинен гүзетип барыңдар. Егер арба өз елине, Бейт-Шемешке қарай бетлесе, онда бул уллы апатшылықты бизлерге Жаратқан Ийениң Өзи

жиберген болады. Егер арба басқа тәрәпке жол алса, онда бул апатшылықтың Оннан жиберилмегенин, ал оған тосаттан дуўшар болғанымызды билип аламыз.

<sup>10</sup> Адамлар айтылғандай иследи. Олар биринши рет төллеген еки қашарды арбаға жекти, ал бузаўларын қораға қамап таслады. <sup>11</sup> Жаратқан Ийениң сандығы менен бирге ишине шыйқанлардың хәм тышқанлардың алтын мүсинлери салынған қутыны арбаға салды. <sup>12</sup> Сонда қашарлар туўры Бейт-Шемешке қарай жол алды. Олар оңға да, солға да бурылмастан, мөңиреўи менен алға илгериледи. Ал филист хұкимдарлары болса, Бейт-Шемештиң шегарасына дейин оларға ерип келди.

<sup>13</sup> Сол ўақытта Бейт-Шемеш халқы ойпатлықта бийдай орып атырған еди. Олар басларын көтерип қарап, сандықты көргенде, қуўанып кетти. <sup>14-15</sup> Арба бейт-шемешли Ешуаның атызына кирип, сол жердеги үлкен бир тастың жанында тоқтады. Лебийлилер Жаратқан Ийениң сандығын хәм алтын затлар салынған қутыны арбадан түсирип, үлкен тастың үстине қойды.

Бейт-шемешлилер арбаның ағашларын отын етип жарды да, қашарларды Жаратқан Ийеге арнап жандырылатуғын қурбанлық етип берди. Сол күни бейт-шемешлилер Жаратқан Ийеге арнап жандырылатуғын қурбанлықлар берип, басқа қурбанлықлар да шалды. <sup>16</sup> Филистлердиң бес хұкимдары болып өткенлерди көргеннен соң, сол күни Экронға қайтып кетти.

<sup>17</sup> Филистлер айыбын жуўыў ушын сый ретинде Ашдод, Газа, Ашкелон, Гат хәм Экрон қалалары ушын Жаратқан Ийеге бир-бирден шыйқанлардың алтын мүсинлерин жиберген еди. <sup>18</sup> Ал алтыннан исленген тышқан мүсинлери болса, бес филист хұкимдарларына қараслы болған қорған қалалар менен қоса дөгерегиндеги аўыллардың санына туўры келетуғын еди. Үстине Жаратқан Ийениң сандығы қойылған сол үлкен тас бүгинге дейин бейт-шемешли Ешуаның атызында гүўалық болып тур. <sup>19</sup> Жаратқан Ийениң сандығының ишине үңилгени ушын, Жаратқан Ийе бейт-шемешлилерден базыларын жазалап, жетпис адамды жоқ қылды. Халық Жаратқан Ийениң өзлерине берген бул аўыр жазасы себепли аза тутты. <sup>20</sup> Бейт-Шемеш халқы: «Бул мухаддес Қудайдың, Жаратқан Ийениң алдында ким тура алады? Сандық бизлерден кимге апарылыўы тийис?» – деп сорады. <sup>21</sup> Олар Кирят-Яримде жасаўшыларға хабаршылар жиберип: «Филистлер Жаратқан Ийениң сандығын қайтарып жиберипти, келип, оны алып кетинлер», – деди.

## 7

Жетинши бап <sup>1</sup> Солай етип, Кирят-Яримниң халқы келип, Жаратқан Ийениң сандығын алды да, оны төбешиктеги Абинадабтың үйине апарды. Оның улы Элазарды Жаратқан Ийениң сандығына қараў ушын тайынлады.

## Самуелдің Израилға бийлик етиуі

<sup>2</sup> Сандық ұзақ уақыт, жигирма жыл дауамында Кирят-Яримде қалды. Сол уақыт ишінде пүткіл Израил халқы қайғыға батып, Жаратқан Ийеге интизар болды.

<sup>3</sup> Самуел пүткіл Израил халқына былай деди: «Егер Жаратқан Ийеге шын жүректен жүз бурмақшы болсаңыз, онда өзлериңиздеги басқа қудайлардың хәм Аштартаның<sup>f</sup> мүсинлерин жоқ қылыңлар. Өзлериңизди Жаратқан Ийеге бағышлап, тек Оған хызмет етиңлер. Сонда Ол сизлерди филистлердің қолынан қутқарады».

<sup>4</sup> Солай етип, израиллылар Баалдың хәм Аштартаның мүсинлерин жоқ қылып, жалғыз Жаратқан Ийеге хызмет ете баслады.

<sup>5</sup> Сонда Самуел: «Пүткіл израиллыларды Миспаға жыйнаңлар, мен сизлер ушын Жаратқан Ийеге жалбарынаман», – деди. <sup>6</sup> Миспаға жыйналған израиллылар қудықтан суу алып, оны Жаратқан Ийеге арнап төкти. Олар сол күни ораза тутьп: «Жаратқан Ийеге қарсы гүна иследик», – деди. Самуел Миспада Израил халқына бийлик етти.

<sup>7</sup> Филистлер Израил халқының Миспаға топланғанын еситкенде, филист хұкимдарлары израиллыларға қарсы хұжимге атланды. Израиллылар буны еситкенде, филистлерден қорқты. <sup>8</sup> Олар Самуелге: «Бизлерди филистлердің қолынан қутқарыуы ушын Қудайымыз Жаратқан Ийеге тынбай жалбарын», – деди. <sup>9</sup> Сонда Самуел еле сүттен шықпаған бир қозыны алып, оны Жаратқан Ийеге арнап толығы менен жандырылатуғын қурбанлық етип берди. Самуел Израил халқы ушын Жаратқан Ийеге жалбарынды. Жаратқан Ийе де оған жууап берди. <sup>10</sup> Самуел қурбанлықты жандырып атырғанда, филистлер израиллыларға хұжим қылыу ушын жақынласып қалған еди. Бирақ сол уақытта Жаратқан Ийе күшли дауыс пенен гүркиреп, филистлерди қатты албыратты хәм олар израиллылардың алдында күл-талқан болды.

<sup>11</sup> Миспадан шыққан израиллылар филистлерди қууалап, оларды Бейт-Кардың төменги жағына шекем өлтирип барды.

<sup>12</sup> Самуел бир тас алып, оны Миспа менен Шеннің арасына орнатты. Ол: «Жаратқан Ийе бизлерге усы жерге дейин жәрдем берди», – деп тасқа Эбен-Эзер<sup>g</sup> деп ат қойды. <sup>13</sup> Солай етип, жеңиліске ушыраған филистлер қайтып Израил жерине хұжим жасамайтуғын болды. Самуелдің көзинің тирисинде Жаратқан Ийе филистлерге қарсы турды. <sup>14</sup> Экроннан Гатқа шекемги филистлердің басып алған қалалары израиллыларға қайтарып берилди. Израиллылар олардың этирапындағы жерлерди де филистлердің

---

<sup>f</sup> Аштарта – кенаанлылардың мухаббат хәм өнимдарлық қудайы.

<sup>g</sup> Эбен-Эзер – «жәрдем тасы» дегенди билдиреди.

қолынан қутқарды. Израил хәм амор халқы арасында парахатшылық орнады.

<sup>15</sup> Самуел пүткил өмири бойы Израилға бийлик етти. <sup>16</sup> Ол хәр жылы Бейт-Элди, Гилгалды хәм Миспаны айланып шығатуғын, бул қалаларда турып, пүткил Израилға бийлик ететуғын еди. <sup>17</sup> Соңынан Рамадағы өз үйине қайтып кететуғын хәм сол жерден Израилға бийлик ететуғын еди. Ол сол жерде Жаратқан Ийеге арнап құрбанлық орнын құрды.

## 8

### Сегизинши бап Израил халқының патша талап етиуі

<sup>1</sup> Самуел қартайған шағында, өзиниң улларын Израилға бийлер етип қойды.

<sup>2</sup> Туңғыш улының аты Йоел, екіншисиниң аты Абия болып, олар Беер-Шебада бийлик етти. <sup>3</sup> Бирақ уллары әкесиниң жолынан жүрмеді. Олар нәпсикаулыққа берилип, пара алатуғын хәм әдилликти бурмалайтуғын еди.

<sup>4</sup> Сонлықтан пүткил Израил ақсақаллары жыйналып, Рамаға, Самуелге барды. <sup>5</sup> Олар Самуелге: «Мине, сен де қартайдың. Улларың да сениң жолыңнан жүрмей атыр. Соның ушын басқа халықларда болғаны сыяқлы, бизлерге бийлик ететуғын бир патша қойып бер», – деди. <sup>6</sup> Олардың: «Бизлерге бийлик ететуғын бир патша қойып бер», – деген сөзлери Самуелге унамады. Сол себепли ол Жаратқан Ийеге дуға етти. <sup>7</sup> Сонда Жаратқан Ийе Самуелге былай деп жууап берди: «Халықтың саған айтып атырған сөзлериниң хәммесин тыңла. Себеби олар сеннен емес, ал өзлериниң патшасы болған Меннен ұаз кешти. <sup>8</sup> Оларды Мысырдан алып шыққан күнимнен баслап, усы күнге шекем Маған не қылған болса, саған да соны ислеп атыр. Олар Мени таслап, басқа құдайларға хызмет еткен еди. <sup>9</sup> Енди оларға қулақ сал. Бирақ оларға өзлериниң үстинен патшалық ететуғын патшаның хуқықлары туўралы билдирип, қатаң ескерт». <sup>10</sup> Самуел өзинен патша талап еткен халыққа Жаратқан Ийениң барлық сөзлерин жеткерип, <sup>11</sup> оларға былай деди:

– Сизлердиң үстиңизден хуқимдарлық ететуғын патшаның хуқықлары мынадай: ол сизлердиң улларыңызды алып, өзиниң сауаш арбаларында хәм атлы әскерий топарларында хызмет еттирип қояды. Және де, олар оның арбасының алдында жууырып жүретуғын болады. <sup>12</sup> Ол базыларын мыңбасылар хәм елиўбасылар етип қояды. Базиларға жерин сүрдирип, егинин жыйнатады. Ал базиларға болса, урыс куралларын хәм сауаш арбаларының әсбап-үскенелерин соқтырып қояды. <sup>13</sup> Қызларыңызды ийис май ислеуши, аспаз хәм нанбай етип алады. <sup>14</sup> Жақсы егислик жерлериңизди, жүзим хәм зәйтүн бағларыңызды алып, өз хызметшилерине береді. <sup>15</sup> Ол зүрәэтиңиздиң хәм жүзимиңиздиң оннан бирин алып, өз ақталарына хәм

хызметшилерине береді. <sup>16</sup> Қул хәм шорыларыңызды, ең жақсы өгиз хәм ешеклеріңизди алып, өз жумысларында пайдаланады. <sup>17</sup> Ол майда малларыңыздың да оннан бирин алады, ал өзлериңиз оның қуллары боласызлар. <sup>18</sup> Усылар орынланғанда, өзлериңиз таңлаған патшаңыздың дәртинен нала шегесизлер. Бирақ сол күни Жаратқан Ийе сизлерге жууап бермейді.

<sup>19</sup> Деген менен, халық Самуелдің сөзин тыңлағысы келмей:

– Яқ, бизлерди басқаратуғын бир патша болсын. <sup>20</sup> Сонда бизлер де басқа халықлар сыяқлы боламыз. Патшамыз бизлерге бийлик етеди хәм алдымызда жүрип, сауашларымызды басқарады, – деди. <sup>21</sup> Самуел халықтың барлық сөзлерин тыңлағаннан соң, оларды Жаратқан Ийеге айтып берди. <sup>22</sup> Сонда Жаратқан Ийе Самуелге: «Олардың сөзине кулақ салып, оларға бир патша қойып бер», – деп жууап берди.

Соннан кейин, Самуел израиллыларға: «Хәр бир адам өз қаласына қайтсын», – деди.

## 9

### Тоғызыншы бап Самуелдің Шаул менен ушырасыуы

<sup>1</sup> Бенямин урыуынан Киш деген абырайлы бир адам бар еді. Ол Абиелдің улы, Серордың ақлығы, Бехораттың шаулығы, Афияхтың қулығы еді.

<sup>2</sup> Киштиң жас хәм сымбатлы Шаул атлы бир улы бар еді. Израил халқы арасында оннан асқан сымбатлы адам жоқ еді. Хәр қандай адамның бойы оның ийнине келетуғын еді.

<sup>3</sup> Бир күни Шаулдың әкеси Киштиң ешеклери жойтылып кетти. Сонда Киш улы Шаулға: «Хызметшилерден биреуин жаныңа алып, ешеклерди изле», – деди. <sup>4</sup> Шаул Эфраимның таулы үлкесин хәм Шалиша жерлерин айланып шықты. Бирақ ешеклерди таба алмады. Олар Шаалим үлкесине барды, бирақ ешеклер ол жерде де жоқ болып шықты. Соңынан олар Бенямин жерине барды, бирақ ешеклерди ол жерден де таба алмады. <sup>5</sup> Олар Суф жерине жеткенде, Шаул жанындағы хызметшисине:

– Жүр, қайта қояйық. Болмаса, әкем ешеклерди қойып, бизлерди қайғыра баслар, – деди.

<sup>6</sup> Бирақ хызметши оған:

– Қара, мына қалада Қудайдың адамы турады. Ол абырайлы адам болып, оның айтқанларының бәри орынланады. Хәзир сол жерге барайық. Бәлким, ол бизлерге жол көрсетер, – деди.

<sup>7</sup> Шаул оннан:

– Егер барсақ, оған не апарамыз? Дорбамыздағы нанымыз да таусылды.

Қудайдың адамына беретуғын хеш қандай сауғамыз жоқ. Немиз қалды? – деп сорады.

<sup>8</sup>Хызметши Шаулға және:

– Мине, менде шерек шекел<sup>h</sup> гүмис бар. Ол бизлерге баратуғын жолымызды көрсетиуі ушын, мен оны Қудайдың адамына беремен, – деп жууап берди.

<sup>9</sup>Бурын Израилда бир адам Қудайдан бир нәрсе сорамақшы болғанда: «Жүриң, көзи ашыққа барайық», – дейтуғын болған. Себеби хәзир пайғамбар деп аталатуғын адамларды бурын «көзи ашықлар» деп атаған.

<sup>10</sup>Шаул хызметшисине: «Яқшы, барайық», – деди. Солай етип, олар Қудайдың адамы жасайтуғын қалаға қарай кетти.

<sup>11</sup>Олар қалаға қарай көтерилип баратырғанда, суу алыуға шыққан қызларды ушыратып, олардан:

– Көзи ашық усы жерде ме? – деп сорады.

<sup>12</sup>Қызлар оларға былай деп жууап берди:

– Аўа, ол сизлердиң алдыңызда кетип баратыр. Асығыңлар, ол қаламызға бүгин келди. Себеби халық бүгин сыйыныу орнында қурбанлық бережақ.

<sup>13</sup>Қалаға кириуиңизден-ақ, аўқатланыу ушын сыйыныу орнына шықпасынан бурын оны тауып аласызлар. Ол барып, қурбанлықты мухаддеслемегенше, халық аўқат жемейди. Шақырылғанлар ол келгеннен соң жеуди баслайды. Хәзир барсаңыз, оны дәрхал тауып аласызлар.

<sup>14</sup>Шаул хәм оның хызметшиси қалаға кетти. Олар қалаға киргенде, сыйыныу орнына баратырған Самуел олардың қарсы алдынан шықты.

<sup>15</sup>Шаул келмесинен бир күн алдын, Жаратқан Ийе Самуелге аян берип:

<sup>16</sup>«Ертең усы ўақытта саған Беньямин жеринен бир адамды жиберемен. Оны майлап, халқым Израилға хуқимдар етип қой. Ол халқымды филистлер қолынан қутқарады. Мен халқымның аўхалын көрдим. Өйткени олардың дады Маған жетип келди», – деген еди. <sup>17</sup>Самуел Шаулды көргенде, Жаратқан Ийе Самуелге: «Саған айтқан адамым усы болады. Халқыма ол хуқимдарлық етеди», – деди. <sup>18</sup>Шаул қала дәрўазасында Самуелди ушыратып, оннан:

– Көзи ашықтың үйи қай жерде, айтып жибересиз бе? – деп сорады.

<sup>19</sup>Самуел оған былай деп жууап берди:

– Көзи ашық мен боламан. Мениң алдымда жүрип, сыйыныу орнына көтерил. Бүгин мениң менен бирге аўқатланасаң. Ал азанда жүрегіндегиниң бәрин өзиңе айтып берип, үйиңе қайтараман. <sup>20</sup>Үш күн алдын жойтылған ешеклеринди қайғырма, олар табылды. Израилдың пүткил үмити кимнен? Сеннен хәм әкеңниң хожалығынан емес пе?

---

<sup>h</sup>Шерек шекел – шама менен 3 гр.

<sup>21</sup> Шаул Самуелге:

– Мен Израил урыулары ишиндеги ең кишкенеси болған Бенямин урыуынан емеспен бе? Мен тийисли болған тийре де Бенямин урыуындағы барлық тийрелердің ең кишкенеси емес пе? Маған не ушын бул сөзлерди айтып турыпсыз? – деди.

<sup>22</sup> Самуел Шаулды хәм оның хызметшисин сыйыныу орнының аўқатланыу бөлмесине алып барып, шақырылған отыздай қонақтың ишинде оларды ең төрге отырғызды. <sup>23</sup> Соңынан аспазға: «Мениң саған бөлек алып қой деп берген гөшимди алып кел», – деди. <sup>24</sup> Аспаз санның гөшин әкелип, Шаулдың алдына қойды. Самуел Шаулға: «Бул сениң пайың. Мәрхәмат, же! Себеби буны белгиленген күни мен шақырған халық пенен бирге жеуиң ушын сақлап қойған едим», – деди. Сол күни Шаул Самуел менен бирге аўқатланды. <sup>25</sup> Олар сыйыныу орнынан қалаға түскеннен кейин, Самуел үйиниң төбесинде Шаул менен сөйлесип отырды.

### Шаулдың хукимдарлыққа тайынланыуы

<sup>26</sup> Таң азанда Самуел үйдиң төбесинде жатырған Шаулды шақырып: «Таярлан, сени жолға шығарып салайын», – деди. Шаул орнынан турып, Самуел менен бирге сыртқа шықты. <sup>27</sup> Олар қала шетине жеткенде, Самуел Шаулға: «Хызметшиңе айт, алдымызға түсип жүре берсин», – деди. Хызметши алдыға жүрип кеткеннен кейин, Самуел Шаулға: «Бирақ сен тоқтап тур, мен саған Қудайдың сөзлерин билдирейин», – деди.

## 10

Оныншы бап <sup>1</sup> Соңынан Самуел зәйтүн майы қуйылған ыдысын алып, майды Шаулдың басына қуйды хәм оны сүйип, былай деди: «Жаратқан Ийе сени майлап, Өз халқы үстинен хукимдар етип қойды. <sup>2</sup> Бүгин мениң жанымнан кеткениңнен соң, Бенямин жериниң шегарасындағы Селсахтағы Рахиланың мазары жанында еки адамды ушыратасаң. Олар саған: „Сен излеп кеткен ешеклер табылды. Әкең ешеклерди ойлағанды қойып, балама не болды екен деп, сени қайғырып атыр“, – дейди. <sup>3</sup> Оннан арман қарай жүрип, Табордағы емен ағашына барасаң. Ол жерде үш адамды ушыратасаң. Олардың биреуи үш ылақ, екіншиси үш нан, ал үшіншиси шарап қуйылған мес алып, Қудайдың үйине, Бейт-Элге баратырған болады. <sup>4</sup> Олар сәлемлесип, саған еки нан береді, сен оларды аласаң. <sup>5</sup> Соңынан филистлердиң сақшылар бөлимшеси орналасқан Гибат-Элохымге барасаң. Қалаға киргениңде, сыйыныу орнынан түсип киятырған пайғамбарлар топарын ушыратасаң.



Олар арфа, дэп, сырнай хэм лира<sup>1</sup> шерткенлерге қосылып, пайғамбаршылық етип киятырған болады. <sup>6</sup> Сонда Жаратқан Ийениң Руўхы сени толық бийлеп алып, сен де олар менен бирге пайғамбаршылық етесең хэм пүткиллей басқа адамға айланасаң. <sup>7</sup> Бул белгилер орынланғанда, жағдайға қарай ис тут. Өйткени Қудай сениң менен бирге болады. <sup>8</sup> Енди меннен алдын Гилгалға барып, сол жерде мени жети күн күт. Мен жандырылатуғын қурбанлықларды хэм татыўлық қурбанлықларын беріў ушын сениң жаныңа бараман. Мен жаныңа барғанымда, не ислеў кереклигин билдиремен».

<sup>9</sup> Шаул Самуелдиң жанынан кетиў ушын бурылыўдан-ақ, Қудай Шаулдың жүрегін өзгертип жиберди. Сол күни Самуел айтқан хэмме нәрсе орынланды.

<sup>10</sup> Олар Гибаға келгенде, Шаулды пайғамбарлар топары қарсы алды. Сонда Қудайдың Руўхы Шаулды толық бийлеп алып, Шаул олар менен бирге пайғамбаршылық ете баслады. <sup>11</sup> Оны бурыннан таныйтуғынлардың хэммеси оның пайғамбарлар менен бирге пайғамбаршылық етип жүргенин көргенде, бир-бирине: «Киштиң улына не болған? Шаул да пайғамбарлардың арасында ма?» – дести.

<sup>12</sup> Сол жерде отырғанлардың бири: «Ал олардың әкеси ким екен?» – деди. «Шаул да пайғамбарлардың арасында ма?» – деген гәп усыдан қалған екен.

<sup>13</sup> Шаул пайғамбаршылық етип болғаннан соң, сыйыныў орнына көтерилди.

<sup>14</sup> Сонда ағасы Шаулдан хэм оның хызметшисинен:

– Сизлер қай жерге бардыңлар? – деп сорады.

Шаул оған:

– Бизлер ешеклерди изледик. Оларды таба алмағаннан соң, Самуелге бардық, – деп жуўап берди.

<sup>15</sup> Ағасы Шаулға:

– Самуел саған не айтты, маған да айтып бер, – деди.

<sup>16</sup> Шаул оған:

– Ол бизлерге ешеклердиң табылғанын анық айтып берди, – деди. Бирақ ол Самуелдиң өзине патшалық туўралы айтқан сөзлери хәққинда тис жармады.

<sup>17</sup> Самуел Израил халқын Миспаға, Жаратқан Ийениң алдына жыйнап,

<sup>18</sup> оларға былай деди: «Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе былай дейди: „Мен израиллыларды, яғный сизлерди Мысырдан алып шықтым. Мысырлылардың хэм өзлериңизди езген барлық патшалардың қолынан сизлерди қутқардым.

<sup>19</sup> Бирақ сизлер бүгин өзлериңизди барлық мүсийбет хэм қыйыншылықларыңыздан қутқарған Қудайыңыздан жүз бурып, өзлериңизге бир патша қойып беріўди талап еттиңиз“. Енди Жаратқан Ийениң алдында урыўларыңыз хэм тийрелериңиз бойынша дизилиңдер».

---

<sup>1</sup>Лира – бармақ пенен шертилетуғын туўры мүйешли тарлы саз әсбабы.

<sup>20</sup> Самуел пүткіл Израил урыўларын бирме-бир алдыға шығарды. Шек бойынша олардан Бенямин урыўы таңланды. <sup>21</sup> Соңынан Бенямин урыўы тийрелери бойынша шақырылғанда, Матрийдің тийреси таңланды. Ең соңында Матрийдің тийресинен Киштиң улы Шаул таңланды. Бирақ оны излегенде, таба алмады. <sup>22</sup> Сонда халық Жаратқан Ийеден:

– Ол адам еле бул жерге келмеди ме? – деп сорады.

Жаратқан Ийе оларға:

– Ол усы жерде, жүклердиң арасында жасырынып жатыр, – деп жуўап берди.

<sup>23</sup> Олар жуўырып барып, Шаулды сол жерден алып келди. Шаул халықтың арасында турғанда, хәммениң бойы оның ийнине келип турды. <sup>24</sup> Самуел халыққа: «Жаратқан Ийениң таңлаған адамын көрип турсызлар ма? Пүткіл халық арасында оған тең келетуғыны жоқ», – деди.

Сонда халық: «Жасасын патша!» – деп бақырды.

<sup>25</sup> Самуел халыққа патшалықтың хуқықлары туўралы баянлап берди. Оларды бир китап қылып жазып, Жаратқан Ийениң алдына қойды. Соңынан хәммени үйине қайтарды. <sup>26</sup> Шаул да Гибаға, өз үйине қайтты. Қудай жүреклерине түрткі салған мәрт адамлар оған жолдас болды. <sup>27</sup> Бирақ гейбир жарамас адамлар: «Ол бизлерди қалай қутқара алады?» – деп Шаулды менсинбей, оған сыйлар бермеди. Ал Шаул өзін сезбегенге алды.

## 11

### Он биринши бап Шаулдың аммон халқын жеңиўи

<sup>1</sup> Аммон патшасы Нахаш Гиладтағы Ябеш қаласына келип, қаланы қамал етти. Пүткіл ябешлилер Нахашқа:

– Бизлер менен келисим дүз. Бизлер саған хызмет етемиз, – деди.

<sup>2</sup> Бирақ Аммон патшасы Нахаш:

– Мен бир шәрт пенен келисим дүземен. Пүткіл Израил халқын маскара етиў ушын, хәр бириңиздиң оң көзиңизди ойып аламан, – деди.

<sup>3</sup> Ябеш қаласының ақсақаллары Нахашқа:

– Израилдың хәмме жерине хабаршылар жиберийимиз ушын, бизлерге жети күн мәўлет бер. Егер бизлерди қутқаратуғын хеш ким табылмаса, саған тәслим боламыз, – деди.

<sup>4</sup> Хабаршылар Шаул жасап атырған Гиба қаласына келип, болып атырған ўақыяларды халыққа хабарлағанда, халық дад салып жылай баслады. <sup>5</sup> Тап усы ўақытта Шаул өгизлерин айдап, атыздан киятырған еди. Ол: «Адамларға не болды? Неге бунша жылап атыр?» – деп сорады. Сонда ябешлилердиң жоллаған хабарын оған айтып берди.

<sup>6</sup> Шаул бул гәплерди еситкен ўақытта, Қудайдың Руўхы оны толық бийлеп алды. Шаул қатты ашыўға минди. <sup>7</sup> Ол бир жуп өгизди сойып, оларды жиликледи де, жиликлерди хабаршылар арқалы Израилдың хәмме тәрәпине жиберип: «Шаул менен Самуелдің изине ермеген хәр бир адамның өгизлерине де анық усылай исленеди», – деди.

Халық Жаратқан Ийеден қорққанынан қалтырап, хәммеси бир жағадан бас шығарып, жолға атланды. <sup>8</sup> Шаул оларды Безекке жыйнады. Сонда Израилдың басқа урыўларынан үш жүз мың, ал Яхуда урыўынан отыз мың адам болды. <sup>9</sup> Израиллылар сол жерге келген ябешли хабаршыларға: «Гиладтағы Ябеш турғынлары ертең күн тас төбеге көтерилгенде қутқарылатуғынын айтыңлар», – деди. Хабаршылар барып, бул хабарды жеткизгенде, ябешлилер қуўанып кетти. <sup>10</sup> Олар Нахашқа: «Ертең сизлерге тәслим боламыз. Сонда бизлерге нени мақул көрсеңиз, соны ислең», – деди.

<sup>11</sup> Ертеңине Шаул адамларын үш топарға бөлди. Олар ерте таңда аммонлардың ордасына бастырып кирип, оларды күн қызғанша қырып таслады. Аман қалғанлары тарап кетип, дара-дара болып қашты. <sup>12</sup> Буннан кейин, халық Самуелге: «„Шаул ма бизге патша болатуғын?“ – дегенлер кимлер еди? Оларды алып келиңдер, өлтиремиз», – деди.

<sup>13</sup> Бирақ Шаул оларға: «Бүгин хеш ким өлтирилмейди. Себеби Жаратқан Ийе бүгин Израил халқына қутқарылыў берди», – деди.

<sup>14</sup> Ал Самуел халыққа: «Гилгалға барып, сол жерде патшалықты қайта тиклейик», – деди. <sup>15</sup> Солай етип, пүткил халық Гилгалға барып, Жаратқан Ийениң алдында Шаулды патша етип қойды. Сол жерде, Жаратқан Ийениң алдында татыўлық қурбанлықларын берди. Шаул да, пүткил Израил халқы да жақсылап бәзим қурды.

## 12

### Он екінши бап Самуелдің соңғы сөзи

<sup>1</sup> Буннан кейин, Самуел Израил халқына былай деди:  
– Мен айтқанларыңыздың хәммесине қулақ асып, сизлерге бир патша тайынлап бердим. <sup>2</sup> Енди сизлерди басқаратуғын патшаңыз бар. Ал мен қартайдым, шашларым да ағарды. Улларым да сизлер менен бирге. Жаслығымнан баслап, усы күнге шекем сизлерге бийлик еттим. <sup>3</sup> Мине, мен алдыңызда турыппан. Айтыңлар, қайсы бириңиздің өгизиңизди алдым? Кимнің ешегин тартып алдым? Кимди алдадым? Кимге зулымлық қылдым? Кимнен пара алып, оның айыптарын көрмесликке алдым? Жаратқан Ийениң хәм Оның майлаған патшасының алдында гүўалық бериңдер. Сизлерден бир нәрсе алған болсам, қайтарып берейин.

<sup>4</sup> Халық оған:

– Бизлерди алдамадың, бизлерге зулымлық та қылмадың, хеш кимнің қолынан хеш нәрсе алмадың, – деди.

<sup>5</sup> Самуел оларға:

– Меннен бирде бир нуқсан таппағаныңызға Жаратқан Ийе де, Ол майлаған патша да гүә, – деди.

– Аә, гүә, – деди халық.

<sup>6</sup> Самуел сөзин былай деп дауам етти:

– Муәса менен Харонды тайынлап, ата-бабаларыңызды Мысыр елинен алып шыққан Жаратқан Ийе болады. <sup>7</sup> Енди усы жерде турыңлар. Жаратқан Ийениң сизлерди хәм ата-бабаларыңызды қутқарыу үшін ислеген барлық жақсы ислерин Оның алдында сизлерге дәлиллеп берейин. <sup>8</sup> Яқып Мысырға кеткеннен кейин, ата-бабаларыңыз Жаратқан Ийеге жалбарынғанда, Ол Муәса менен Харонды жиберди. Олар ата-бабаларыңызды Мысырдан алып шығып, усы жерге орналастырды. <sup>9</sup> Бирақ ата-бабаларыңыз өзлериниң Қудайы Жаратқан Ийени умытты. Сонлықтан Жаратқан Ийе оларды Хасор патшасының сәркәрдасы Сисераның, филистлердиң хәм Моаб патшасының қолына тапсырды. Олар ата-бабаларыңызға қарсы урысты.

<sup>10</sup> Ата-бабаларыңыз Жаратқан Ийеге: «Бизлер гүна иследик. Сени таслап, Баал хәм Аштарта бутларына хызмет еттик. Енди бизлерди душпанларымыздың қолынан қутқар, Саған хызмет етемиз», – деп жалбарынды. <sup>11</sup> Сонда Жаратқан Ийе Еруббаалды\*, Беданды\*, Ифтахты\* хәм Самуелди, яғный мени жиберип, кәуипсиз жасауыңыз үшін, әтирапыңызды қоршаған душпанларыңыздың қолынан сизлерди қутқарды. <sup>12</sup> Бирақ сизлер Аммон патшасы Нахаштың өзлериңизге қарсы атланғанын көргениңизде, патшаңыздың Қудайыңыз Жаратқан Ийе екенине қарамастан: «Яқ, бизлерди патша басқарсын», – дедиңлер. <sup>13</sup> Мине, өзлериңиз таңлап, тилеп алған патшаңыз! Аә, Жаратқан Ийе сизлерге патша берди. <sup>14</sup> Егер Жаратқан Ийеден қорқып, Оған хызмет қылсаңыз, Оның сөзлерин тыңлап, буйрықларына қарсы шықпасаңыз, сизлер де, сизлерди басқаратуғын патшаңыз да Қудайыңыз Жаратқан Ийеге ерсеңиз, хәммеси жақсы болады.

<sup>15</sup> Егер Жаратқан Ийениң сөзине қулақ аспай, Оның буйрықларына қарсы шықсаңыз, Жаратқан Ийе ата-бабаларыңызды жазалағаны сыяқлы, сизлерди де жазалайды. <sup>16</sup> Енди орныңызда турып, Жаратқан Ийениң көз алдыңызда ислейтуғын уллы исин көриңлер. <sup>17</sup> Хәзир бийдай орымы уақты емес пе? Мен Жаратқан Ийеге жалбарынаман хәм Ол аспанды гүркиретип, жауын жаудырады. Сонда сизлер патша қойыуды сорап, Жаратқан Ийениң нәзеринде қандай жаманлық ислегениңизди жақсы түсинип аласыз.

<sup>18</sup> Самуел Жаратқан Ийеге жалбарынды хәм Жаратқан Ийе сол күни

аспанды гүркиретип, жаўын жаўдырды. Халық Жаратқан Ийеден де, Самуелден де қатты қорқты.

<sup>19</sup> Олар Самуелге:

– Набыт болмаўымыз ушын, бизлер, яғный өз қулларың ушын Қудайың Жаратқан Ийеге жалбарын. Өйткени бизлер патша сорап, өз гүналарымыз үстине гүна жамадық, – деди.

<sup>20</sup> Сонда Самуел халыққа былай деди:

– Қорқпаңлар, сизлер бул үлкен жаманлықты иследиңлер. Бирақ енди Жаратқан Ийеден жүз бурмай, Оған ериңлер хәм шын жүректен хызмет етиңлер. <sup>21</sup> Хеш кимди қутқара алмайтуғын жарамсыз бутлардың изине ермеңлер. Себеби олар пайдасыз. <sup>22</sup> Өзиниң уллы аты ушын Жаратқан Ийе Өз халқынан жүз бурмайды. Себеби Ол сизлерди Өз халқы қылыўды мақул тапты. <sup>23</sup> Маған келсек, сизлер ушын Жаратқан Ийеге жалбарыныўдан ўаз кешийў арқалы, Оған қарсы гүна ислеўден аўлақ болғайман! Мен сизлерге тек жақсы хәм туўры жолды көрсетемен. <sup>24</sup> Жалғыз Қудайдан қорқыңлар, Оған шын жүректен садықлық пенен хызмет етиңлер. Оның сизлер ушын қандай уллы ислерди ислегенин есте тутыңлар! <sup>25</sup> Бирақ жаўызлық ислеўди даўам ете берсеңиз, өзлериңиз де, патшаңыз да қырылып кетесизлер.

## 13

### Он үшінши бап Самуелдиң Шаулды айыплаўы

<sup>1</sup> Шаул Израилда еки жыл патшалық еткеннен соң,\* <sup>2</sup> халықтан үш мың адамды таңлап алып, олардың еки мыңын Михмас хәм Бейт-Элдиң таўлы үлкелеринде өз жанына алып қалды. Ал бир мыңын Бенямин урыўына тийисли болған Гиба қаласындағы Йонатанның жанына жиберди. Халықтың қалғанын үйлерине қайтарды.

<sup>3</sup> Йонатан филистлердиң Гибадағы сақшылар топарын қыйратты. Филистлер бул туўралы еситти. Ал Шаул: «Еврейлер бул хабарды еситсин», – деп пүткил ел бойлап кәрнай шерттирди. <sup>4</sup> Солай етип, израиллылардың хәммеси Шаулдың филистлердиң сақшылар топарын қырғаны хәм филистлердиң израиллыларды жек көрип қалғанлығы туўралы еситти. Сонлықтан халық Гилгалға, Шаулдың жанына жыйналды.

<sup>5</sup> Филистлер израиллылар менен урысыў ушын топланды. Олар үш мың саўаш арбасы, алты мың атлы әскери хәм теңиз кумындай сансыз пияда әскерлери менен келип, Бейт-Аўенниң шығысындағы Михмасқа орда қурды.

<sup>6</sup> Израиллылар өзлериниң кәўипли жағдайда екенин хәм әскерлериниң қысқыға алынғанын көргенде, үңгирлерге, шеңгелликлерге, жартаслардың қуўысларына, шуқырларға хәм суў сақлағышларға жасырынды.

<sup>7</sup> Еврейлердің айырымлары болса, Иорданнан Гад хәм Гилад жерлерине кесип өтті. Бирақ Шаул еле Гилгалда еди. Оның изине ерген пүткил әскерлер қорқыныштан қалтырасты. <sup>8</sup> Шаул Самуел тәрөпинен белгиленген мүддетке бойсынып, жети күн күтті. Бирақ Самуел Гилгалға келмей атырғанлықтан, халық Шаулдың жанынан кете баслады. <sup>9</sup> Сонда Шаул: «Жандырылатуғын қурбанлық пенен татыўлық қурбанлығы ушын берилетуғын малларды маған алып келиңдер», – деди де, жандырылатуғын қурбанлықты усынды. <sup>10</sup> Шаул жандырылатуғын қурбанлықты берип болар болмастан, Самуел келди. Шаул сәлем бериў ушын оның алдына шықты. <sup>11</sup> Самуел Шаулдан:

– Не ислеп қойдың? – деп сорады.

Шаул оған былай жуўап берди:

– Адамларым жанымнан кете баслады. Сен де белгиленген күни келмедің. Буның үстине, филистлердің Михмасқа топланғанын көргенимде: <sup>12</sup> «Енди филистлер Гилгалға, мениң үстиме бастырып келеди, ал мен елеге шекем Жаратқан Ийеден жәрдем сорамадым», – деп ойладым. Сонлықтан мен жандырылатуғын қурбанлықты бериўди шештим.

<sup>13</sup> Самуел Шаулға:

– Сен ақылсызларша ис тутып, Қудайың Жаратқан Ийениң өзиңе берген буйрығын орынламадың. Булай ислеменіңде, Ол сениң Израил үстинен патшалығыңды мәңгилик қылар еди. <sup>14</sup> Бирақ енди сениң патшалығың узаққа бармайды. Жаратқан Ийе Өзиниң кеўлине жаққан биреўди таўып, оны Өз халқы үстинен хүкимдар етип қойды. Себеби сен Жаратқан Ийениң буйрығына бойсынбадың, – деди.

<sup>15</sup> Соннан кейин, Самуел Гилгалдан шығып, Бениамин урыўының Гиба қаласына кетти. Шаул жанында қалған адамларды санап шықты. Олар шама менен алты жүз адам еди. <sup>16</sup> Шаул, оның улы Йонатан хәм олардың адамлары Бениамин урыўына тийисли болған Гиба қаласына орналасты. Ал филистлер болса, Михмасқа орда қурған еди. <sup>17</sup> Филистлердің ордасынан үш топар әскер елди тонаў ушын бөлинип шықты. Топарлардың бири Шуўал үлкесіндеги Офраға, <sup>18</sup> екиншиси Бейт-Хоронға, үшіншиси Себоим ойпатлығы үстинен көтерилип турған шөлге баратуғын жол арқалы шегарадағы жерлерге қарай жол алды.

<sup>19</sup> Пүткил Израил елинде бирде бир темирши уста жоқ еди. Өйткени филистлер: «Еврейлер найза хәм қылыш соғып алмасын», – деген еди.

<sup>20</sup> Сонлықтан пүткил Израил халқы пазналарын, кетпенлерин, балталарын хәм орақларын егетий ушын филистлерге барыўға мәжбүр еди. <sup>21</sup> Пазна хәм кетпенлердің егеў бахасы гүмис шекелдің үштен еки бөлегине<sup>1</sup> шамалас

---

<sup>1</sup>Шекелдің үштен еки бөлеги – шама менен 8 гр.

болып, бел, балта хәм ушлы қуралларды егеу баҳасы гүмис шекелдің үштен бирине<sup>k</sup> тең еди. <sup>22</sup> Сол себепли сауаш уақтында Шаул менен Йонатанның қасындағылардың хеш биринде қылыш та, найза да болмады. Олар тек Шаул менен Йонатанда ғана бар еди.

<sup>23</sup> Сол арада филистлердің бир топары Михмас өткелине қарай шықты.

## 14

### Он төртінши бап Йонатанның уллы жеңиси

<sup>1</sup> Бир күни Шаулдың улы Йонатан өз нөкерине: «Жүр, қарсы тәрәптен филистлердің ордасына өтейик», – деди. Бирақ Йонатан буны әкесине айтпады. <sup>2</sup> Шаул Гиба қаласы жанындағы Мигронда бир анар ағашының саясында отырған болып, оның жанында алты жүзге шамалас адамы бар еди. <sup>3</sup> Эфод кийген Ахия да сол жерде еди. Ахия Ихабодтың ағасы Ахитубтың улы, Пинехастың ақлығы, Шилода Жаратқан Ийениң руұханийи болған Әлийдің шаулығы еди. Халық Йонатанның кеткенин сезбей қалды. <sup>4</sup> Йонатан филистлердің ордасына өтиўди режелестирген өткелдің еки тәрәпинде де жар таслар болып, олардың биреуи Босес, екиншиси Сенне деп аталатуғын еди. <sup>5</sup> Жартастардың биреуи арқада болып, Михмасқа, екиншиси қублада болып, Гибаға қарап турған еди.

<sup>6</sup> Йонатан нөкерине:

– Жүр, сол сүннетсизлердің ордасына барайық. Бәлким, Жаратқан Ийе бизлерге жәрдем берер. Себеби көпшилиқ пенен де, азшылық пенен де Жаратқан Ийениң жеңиске ерисиўине хеш нәрсе тосқынлық жасай алмайды, – деди.

<sup>7</sup> Нөкер оған:

– Не ойласаңыз, соны ислең. Баслаң, қаяққа барыўды макул көрсеңиз де, мен сиз бенен биргемен, – деп жуўап берди.

<sup>8</sup> Сонда Йонатан былай деди:

– Бизлер сол адамлар бетке өтейик, олар бизлерди көрсин. <sup>9</sup> Егер олар бизлерге: «Жаныңызға барғанымызша, тоқтап турың», – десе, турған жеримизде қалып, оларға қарай көтерилмеймиз. <sup>10</sup> Егер олар: «Жанымызға келиңдер», – десе, бизлер көтерилемиз. Себеби бул – бизлер ушын Жаратқан Ийениң филистлерди бизлерге тәслим ететуғынын билдиретуғын белги болады.

<sup>11</sup> Солай етип, олар екеуи де филистлердің әскерлерине көринди. Сонда филистлер: «Қараңлар, еврейлер жасырынған шуқырларынан шыға баслады»,

---

<sup>k</sup>Шекелдің үштен бири – шама менен 4 гр.

– деди. <sup>12</sup> Соңынан олар Йонатанға хәм оның нөкерине: «Берман келиңлер, сизлерге бир нәрсе айтажакпыз», – деп бақырды.

Сонда Йонатан өз нөкерине: «Мениң изимнен ер, Жаратқан Ийе оларды израиллыларға тәслим етти», – деди. <sup>13</sup> Йонатан аяқ-қоллары менен тырмасып, өрмелей баслады. Нөкери де оған ерди. Йонатан филистлерди урып кулата берди, нөкери де оларды өлтире берди. <sup>14</sup> Йонатан хәм оның нөкери бул биринши хұжим ўақтында, еки өгиз бир күнде сүретуғын атыз майданының ярымындай жерде жигирмаға жақын адамды өлтирди. <sup>15</sup> Қыр даладағы ордада хәм пүткил филист халқы арасында қорқыныш хұким сүрди. Әскерлер менен тонаўшы топарлар да қатты қалтырасты. Жер де силкинди. Бул Қудай жиберген қорқыныш еди.

### Филистлер үстинен жеңис

<sup>16</sup> Беньямин жериниң Гиба қаласында Шаулдың гүзетшилери сансыз филист әскерлериниң тарап, жән-жаққа қашып баратырғанын көрди. <sup>17</sup> Сонда Шаул жанындағыларға: «Әскерлерди барлап шығып, кимниң жоқ екенин билиңлер», – деди. Олар барлап шыққанда, Йонатан менен оның нөкериниң жоқ екенлиги мәлим болды. <sup>18</sup> Шаул Ахияға: «Қудайдың сандығын алып кел», – деди. Сол ўақытта Қудайдың сандығы Израил халқында еди.

<sup>19</sup> Шаул руўханий менен сөйлесип атырған ўақытта, филистлердиң ордасындағы ала-пасырлы және де хәўиж алған еди. Шаул руўханийге: «Сандықты әкелмей-ақ қой, керек емес», – деди. <sup>20</sup> Соңынан Шаул хәм оның жанындағы әскерлердиң хәммеси топланып, саўаш майданына кетти. Ол жерде уллы ала-пасырлы жүз берип, филистлер бир-бирине қылыш сермеп атырған еди. <sup>21</sup> Бурын филистлер тәрәпине өтип, олардың ордасында болған еврейлер де саптан шығып, Шаул менен Йонатанның жанындағы Израил әскерлерине қосылды. <sup>22</sup> Эфрайымның таўлы үлкесинде жасырынып жүрген израиллылар да филистлердиң қашып атырғанын еситкенде, саўаш майданына шығып, филистлерди қуўа баслады. <sup>23</sup> Солай етип, Жаратқан Ийе сол күни израиллыларды жеңиске еристирди. Саўаш Бейт-Аўенниң арғы тәрәпине шекем жайылды.

<sup>24</sup> Сол күни израиллылар қатты шаршаған еди. Себеби Шаул: «Кешке шекем, мен душпанларымнан өш алмағанымша, дуз татқан хәр биир адамға нәлет жаўсын», – деген шәрт қойып, халыққа ант иштирген еди. Сонлықтан хеш ким хеш нәрсе жемеген еди. <sup>25</sup> Әскерлер тоғайға кетти. Ол жерде ағып атырған пал бар еди. <sup>26</sup> Олар тоғайға киргенде, ағып атырған палға көзлери түссе де, ишкен антынан қорққанлықтан, хеш бири палға қол тийгизбеди.

<sup>27</sup> Бирақ Йонатан әкесиниң әскерлерге ант иштиргенин еситпеген еди. Ол қолындағы таяғын созып, ушын уядағы палға батырып алды. Ол палды татып



көриўден-ақ, көзлери шайдай ашылды. <sup>28</sup> Сонда сол жердегилердің бири оған:

– Әкең әскерлерге: «Егер бүгін ким де ким дуз татса, оған нәлет жаўсын», – деп ант иштирген еди. Сонлықтан да әскерлер халдан тайған, – деди.

<sup>29</sup> Йонатан оған:

– Әкем елди аўыр аўхалға салып қойған екен. Қараңлар, мына палдан аз-маз татып көрип едим, көзлерім шайдай ашылды. <sup>30</sup> Бүгін халық душпанларынан олжаға алған азық-аўқаттан жегенде, жүдә жақсы болар еди. Сонда филистлер буннан да үлкенирек қырғынға ушыраған болар ма еди? – деди.

<sup>31</sup> Сол күни израиллылар филистлерди Михмастан Айялонға шекем жеңилиске ушыратты. Халық қатты халдан тайды. <sup>32</sup> Сонлықтан олар олжалаған малларына тасланып, қойларды, өгизлерди хәм баспақларды сол жерде-ақ сойып, қанын ағызбастан жеди. <sup>33</sup> Сонда Шаулға: «Қара, халық гөшти қаны менен жеп, Жаратқан Ийеге қарсы гүна ислеп атыр», – деп хабарлады. Шаул адамларға: «Опасызлық қылдыңлар. Хәзир-ақ маған үлкен бир тасты домалатып алып келиңлер», – деди. <sup>34</sup> Соңынан ол және: «Адамлар арасына барып айтыңлар: өзлериниң өгизлерин хәм қойларын маған алып келип, усы жерде сойып жесин. Гөшти қаны менен жеп, гүна ислемесин», – деди. Сол күни түнде хәр бир адам өзиниң өгизин алып келип, сол жерде сойды. <sup>35</sup> Шаул Жаратқан Ийеге арнап қурбанлық орнын қурды. Бул Шаулдың Жаратқан Ийеге арнап қурған биринши қурбанлық орны еди.

<sup>36</sup> Шаул адамларына:

– Келиңлер, бүгін түнде филистлердің изинен қуўып, таң атқанша малларын тартып алайық. Олардың бирде биреўин тири қалдырмайық, – деди.

Олар Шаулға:

– Нени мақул көрсеңиз, соны ислең, – деди.

Бирақ руўханий:

– Келиңлер, Жаратқан Ийеден сорайық, – деди. <sup>37</sup> Шаул Қудайдан: «Филистлерге хұжим қыла берейин бе? Оларды израиллыларға тәслим қылсаң ба?» – деп сорады. Бирақ Қудай сол күни жуўап бермеді. <sup>38</sup> Сонда Шаул былай деди: «Хәй, пүткил халық басшылары! Берман келиңлер, бүгін қандай гүна исленгенин анықлайық. <sup>39</sup> Израилды қутқарған тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен: егер бул гүнаға жол ашқан улым Йонатан болса да, ол сөзсиз өлтириледи». Бирақ хеш ким үндемеді. <sup>40</sup> Шаул пүткил израиллыларға:

– Сизлер бир тәрепте турыңлар, мен улым Йонатан менен екінши тәрепте тураман, – деди.

Адамлар оған:

– Нени макул көрсеңиз, соны ислең, – деп жууап берди.

<sup>41</sup> Шаул Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге: «Маған дурыс жууапты бер», – деди. Шек Йонатан менен Шаулға түсти, ал халық ақланды. <sup>42</sup> Сонда Шаул: «Енди улым Йонатан екеуимиздің арамызға шек таслаң», – деди. Бул рет шек Йонатанға түсти. <sup>43</sup> Сонда Шаул Йонатаннан:

– Маған айтшы, сен не иследиң? – деп сорады.

Йонатан әкесине:

– Мен қолымдағы таяқтың ушы менен азғантай пал алып жеген едим. Мине, енди мен өлийим керек, – деди.

<sup>44</sup> Шаул оған:

– Йонатан, сен сөзсиз өлесең. Егер мен сени өлтиртпесем, Қудай мени жазалаған үстине жазаласын, – деди.

<sup>45</sup> Бирақ халық Шаулға:

– Израилды үлкен жеңиске еристриген Йонатанды өлтирмекшимисең? Хасла! Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемиз: оның шашының бир талына да зыян тиймейди. Себеби ол бүгин не ислеген болса да, Қудайдың жәрдеми менен иследи, – деди.

Солай етип, халық Йонатанды өлимнен қутқарып қалды.

<sup>46</sup> Буннан соң, Шаул филистлерди қууығудан ұаз кешти. Филистлер де өз жерлерине қайтып кетти.

<sup>47</sup> Шаул Израилға патша болғаннан соң, этираптағы душпанларына: Моаб, Аммон, Эдом халықларына, Соба патшаларына хәм филистлерге қарсы урысты. Ол хәмме жерде жеңиске еристи. <sup>48</sup> Ол мәртлерше урысып, амалеклерди жеңди хәм израиллыларды тонаушылардың қолынан қутқарды.

### Шаулдың хожалығы

<sup>49</sup> Шаулдың улларының аты Йонатан, Ишуйи хәм Малки-Шуа еди. Оның еки қызы болып, үлкенинің аты Мераб, кишкенесиниң аты Михал еди. <sup>50</sup> Ал хаялының аты Ахиноам болып, ол Ахимаастың қызы еди. Шаулдың әкесиниң тууысқаны Нердиң улы Абнер Шаулдың сәркәрдасы еди. <sup>51</sup> Абнердиң әкеси Нер хәм Шаулдың әкеси Киш тууысқан болып, олар Абиелдиң уллары еди.

<sup>52</sup> Шаулдың пүткил өмири дауамында филистлер менен қатал урыслар болып турды. Шаул қай жерде батыр хәм жауынгер адамды көрсе, оны өз хызметине алды.

## 15

### Он бесинши бап Жаратқан Ийениң Шаулдан жүз бурыйы

<sup>1</sup> Бир күни Самуел Шаулға былай деди: «Жаратқан Ийе сени майлап, Өз

халқы Израил үстiнен патша етип қойыу ушын мени жиберген еди. Енди Жаратқан Ийениң сөзлерин тыңла. <sup>2</sup> Әлемниң Жаратқан Ийеси былай дейди: „Израиллыларға ислеген жаманлығы ушын амалеклерди жазаламақшыман. Өйткени олар Мысырдан шыққан Израил халқына қарсы шыққан еди. <sup>3</sup> Енди барып, амалеклерге хұжим қыл хәм оларға тийисли барлық нәрсени толық жоқ қыл. Оларды аяма. Еркегин де, хаялын да, балаларын да, нәрестелерин де, өгизин де, қойын да, түйесин де, ешегин де, хәммесин өлтир“». <sup>4</sup> Шаул әскерлерин топлап, оларды Телаим қаласында санақтан өткизди. Ол жерде еки жүз мың пияда әскер болып, Яхуда урыуынан да он мың әскер бар еди. <sup>5</sup> Шаул амалеклердиң қаласына барып, ойпатлықта букқы жасады. <sup>6</sup> Соңынан ол кен халқына: «Сизлерди де амалеклер менен бирге қырып тасламауым ушын, бөлинип, олардың арасынан шығып кетиңлер. Себеби сизлер Мысырдан шыққан Израил халқына жақсылық ислеген едиңлер», – деп хабар жиберди. Сонда кенлер амалеклерден айырылып шықты.

<sup>7</sup> Шаул Хауиладан Мысырдың шығысындағы Шурға шекемги амалеклерди қыйратты. <sup>8</sup> Ол амалек патшасы Агагты тирилей қолға алды, ал оның пүткил халқын қылыштан өткерип, қырып таслады. <sup>9</sup> Бирақ Шаул хәм оның адамлары Агагты, оның ең жақсы қойларын, сыйырларын, ең семиз таналарын хәм қозыларын, улыуа жақсы нәрселерди аяп, оларды толық қырып таслауды қәлемеди. Ал әхмийетсиз хәм хәлсизлерин қырып таслады.

<sup>10</sup> Сонда Жаратқан Ийе Самуелге былай деп аян берди: <sup>11</sup> «Мен Шаулды патша етип тайынлағаныма өкинемен. Ол Меннен жүз бурып, буйрықларымды орынламады». Самуел ашыуланды хәм түни менен Жаратқан Ийеге жалбарынды. <sup>12</sup> Ертеңине Самуел азанда ерте турып, Шаул менен ушырасыуға барды. Бирақ ол Шаулдың Кармелге кеткенин, сол жерде өзине бир ескерткиш орнатқаннан соң, төмен түсип Гилгалға қайтқанын билди. <sup>13</sup> Самуел Шаулға келгенде, Шаул оған:

– Сени Жаратқан Ийе жарылқасын. Мен Жаратқан Ийениң буйрығын орынладым, – деди.

<sup>14</sup> Бирақ Самуел оннан:

– Онда неге қулағыма қойдың маңырағаны хәм сыйырдың мөңирегени еситилип тур? – деп сорады.

<sup>15</sup> Шаул оған:

– Адамларым оларды амалеклерден алып келди. Қудайың Жаратқан Ийеге арнап құрбанлыққа шалыу ушын, қой хәм сыйырлардың ең жақсыларын аяп алып қалды, қалғанларын толық жоқ қылдық, – деп жууап берди.

<sup>16</sup> Сонда Самуел Шаулға:

– Токтай тур, бүгин түнде Жаратқан Ийениң маған нелерди айтқанын саған билдирейин, – деди.

– Айт, – деди Шаул.

<sup>17</sup> Самуел сөзин дауам етип былай деди:

– Өзиңди пәс санап жүргениңде, Израил урыўларының басшысына айланбадың ба? Жаратқан Ийе сени майлап, Израилға патша етип қоймады ма? <sup>18</sup> Ол сени: «Барып, сол гүнакар амалеклерди пүткиллей қырып тасла. Хәммесин жоқ қылмағанша, олар менен урыс», – деген тапсырма менен жиберген еди. <sup>19</sup> Олай болса, неге Жаратқан Ийениң сөзине кулақ аспадың? Неге олжаға тасланып, Жаратқан Ийениң нәзеринде жаўыз болған исти иследиң?

<sup>20</sup> Шаул Самуелге былай деп жуўап берди:

– Бирақ мен Жаратқан Ийениң сөзине кулақ астым. Мен Оның жиберген жерине бардым. Амалек халқын толық қырып таслап, олардың патшасы Агагты усы жерге алып келдим. <sup>21</sup> Адамларым болса, Гилгалда Қудайың Жаратқан Ийеге арнап қурбанлыққа шалыў ушын қырып тасланыўы керек болған олжадан ең жақсы қой хәм малларды алды.

<sup>22</sup> Сонда Самуел Шаулға былай деп жуўап берди:

– Жандырылатуғын хәм басқа қурбанлықлар бергеннен гөре, Өзине кулақ асқанларға Жаратқан Ийе көбирек қуўанбай ма? Кулақ асыў қурбанлықтан, бойсыныў кошқардың майынан артығырақ. <sup>23</sup> Себеби бойсынбаўшылық палкерлик сыяқлы гүна, ал менменлик бутпаразлық пенен барабар. Сен Жаратқан Ийениң буйрығын орынлаўдан бас тартқаның ушын, Жаратқан Ийе де сени патша етиўден бас тартты.

<sup>24</sup> Шаул Самуелге:

– Мен гүна иследим! Аўа, Жаратқан Ийениң буйрығына да, сениң сөзлериңе де бойсынбай, адамларымнан қорққаным ушын, оларға кулақ салдым. <sup>25</sup> Бирақ енди өтинемен, мениң гүнамды кешир. Жаратқан Ийеге сыйыныўым ушын мениң менен бирге қайт, – деди.

<sup>26</sup> Ал Самуел Шаулға:

– Мен сениң менен бирге қайтпайман. Өйткени сен Жаратқан Ийениң буйрығын орынлаўдан бас тарттың, Жаратқан Ийе де сени Израилға патша етиўден бас тартты, – деди.

<sup>27</sup> Самуел кетпекши болып бурылғанда, Шаул оның шапанының етегинен услап қалды. Шапан жыртылды. <sup>28</sup> Сонда Самуел:

– Бүгин Жаратқан Ийе Израилдың патшалығын сениң қолыңнан алды хәм сеннен жақсырағына берди. <sup>29</sup> Израилдың уллы Қудайы жалған сөйлемейди, пикирин де өзгертпейди. Пикирин өзгертетуғындай ол адам емес, – деди.

<sup>30</sup> Шаул Самуелге:

– Мен гүна иследим. Бирақ халқымның ақсақаллары хәм басқа израиллылардың алдында маған хұрмет көрсет. Қудайың Жаратқан Ийеге

сыйынығым ушын, мениң менен бирге қайт, – деди.

<sup>31</sup> Солай етип, Самуел Шаул менен бирге қайтты хәм Шаул Жаратқан Ийеге сыйынды.

<sup>32</sup> Соңынан Самуел: «Амалеклердің патшасы Агагты мениң алдыма алып келиңдер», – деп буйырды. Агагты байлаулы халда Самуелдің алдына алып келди. Ал Агаг ишинен: «Өлим қәўпиниң шетлеп өткени анық», – деп ойлады.

<sup>33</sup> Бирақ Самуел оған: «Қылышың аналарды балаларынан қалай айырған болса, сениң анаң да хаяллар арасында баласынан айырылсын», – деди де, Агагты Гилгалда, Жаратқан Ийениң алдында қылыш пенен шаўып таслады.

<sup>34</sup> Кейин Самуел Рамаға, ал Шаул Гибадағы өз үйине қайтты. <sup>35</sup> Сол күннен баслап өмириниң ақырына шекем Самуел Шаулды қайтып көрмеді. Бирақ оның ушын қайғырып жүрді. Ал Жаратқан Ийе болса, Шаулды Израилға патша етип тайынлағанына пушайман еді.

## 16

### Он алтыншы бап Даўыттың патшалыққа майланыуы

<sup>1</sup> Жаратқан Ийе Самуелге:

– Шаулдың Израилға патша болыуынан Мени бас тартты деп, қашанға шекем ол ушын қайғырып жүресең? Май қуятуғын шақынды зәйтүн майына толтырып жолға шық. Сени бейтлехемли Ишайдың үйине жибермен. Себеби Мен оның улларының бирин патша етиў ушын таңлап алдым, – деди.

<sup>2</sup> Самуел:

– Қалай бараман? Шаул буны еситсе, мени өлтиреді-ғо, – деди.

Сонда Жаратқан Ийе былай деди:

– Өзиң менен бирге бир қашарды ал да: «Жаратқан Ийеге қурбанлық бериў ушын келдим», – деп айт. <sup>3</sup> Ишайды қурбанлық асына мирәт ет. Сонда Мен саған не ислеўиң кереклигин билдиремен. Саған көрсеткен адамды майлап, Мениң ушын патша етип қоясаң.

<sup>4</sup> Самуел Жаратқан Ийениң айтқанын орынлап, Бейтлехем қаласына барды. Қала ақсақаллары оны қорқыныш пенен күтип алып:

– Тынышлық па? – деп сорады. <sup>5</sup> Самуел оларға:

– Аўа, тынышлық. Жаратқан Ийеге қурбанлық бериў ушын келдим.

Өзлериңизди пәклеп, мениң менен бирге қурбанлық асына жүриңдер, – деди.

Соңынан ол Ишайды хәм оның улларын пәклеў рәсиминен өткерип, қурбанлық асына мирәт етти. <sup>6</sup> Ишай хәм оның уллары келгенде, Самуел Элиабты көрип: «Хәқыйқаттан да, Жаратқан Ийениң алдында турған мына адам – Оның майлағаны», – деп ойлады.

<sup>7</sup> Бирақ Жаратқан Ийе Самуелге: «Оның шырайына, бойының узынлығына

қарама. Себеби Мен оны мақул көрмедім. Мен адамлар сыяқлы қарамайман. Адам сыртқы көринисине қарайды, ал Мен жүрекке қарайман», – деди.

<sup>8</sup> Ишай улы Абинадабты шақырып, Самуелдің алдынан өткерди. Бірақ Самуел: «Жаратқан Ийе бұны да таңламады», – деди. <sup>9</sup> Кейін Ишай үшінші улын, Шамманы алып келді. Бірақ Самуел: «Жаратқан Ийе бұны да таңламады», – деди. <sup>10</sup> Солай етип, Ишай өзінің жеті улын да Самуелдің алдынан өткерди. Бірақ Самуел: «Жаратқан Ийе бұлардың хеш бирин де таңлап алмады», – деди. <sup>11</sup> Соңынан Самуел Ишайдан:

– Бұлар улларыңның хәммеси ме? – деп сорады.

Ишай оған:

– Ең кишкенеси бар. Ол қой бағып жүр, – деп жууап берди.

Самуел Ишайға:

– Биреуді жиберип, оны шақырт. Ол келмегенше, аўқатқа отырмаймыз, – деди.

<sup>12</sup> Ишай биреуді жиберип, улын алдыртты. Ол қызыл жүзлі, сымбатлы болып, көзлери жанып тұрған еді. Жаратқан Ийе Самуелге: «Орныңнан тұрып, оны майла. Таңлаған адамым усы болады», – деди. <sup>13</sup> Самуел зәйтүн майы құйылған шақты алып, ағаларының көз алдында жигиттің басына май құйды. Усы күннен баслап, Жаратқан Ийенің Руўхы Даўытты бийлеп алды. Соңынан Самуел Рамаға қайтып кетти.

### Даўыттың Шаулға хызмет етиўи

<sup>14</sup> Сол арада Жаратқан Ийенің Руўхы Шаулды тәрк етті. Жаратқан Ийе жиберген жаман бир руўх оны қыйнайтуғын еді. <sup>15</sup> Хызметшилери Шаулға:

– Қараң, Қудай жиберген жаман руўх сизди қыйнап атыр. <sup>16</sup> Тақсыр, хызметшилеріңиз болған бизлерге буйрық бериң. Бизлер лираны жақсы шертетуғын биреуді таўып келейик. Сонда Қудай жиберген жаман руўх сизге келгенде, ол адам лира шертеди хәм сиз жеңил тартасыз, – деди.

<sup>17</sup> Шаул хызметшилерине:

– Яқшы, лираны жақсы шертетуғын биреуді таўып, маған алып келиңлер, – деп буйырды.

<sup>18</sup> Сонда хызметшилерден бири:

– Бейтлехемли Ишайдың улларының бирин көрген едим. Ол лираны жақсы шертеди екен. Бұның үстине, ол ақсүйеклерден болып, мәрт жаўынгер екен. Оның сөзлери мәнили, қәдди-қәўмети де келискен. Жаратқан Ийе де оның менен бирге, – деди.

<sup>19</sup> Шаул Ишайға: «Қой бағып жүрген улың Даўытты маған жибер», – деп хабаршылар жөнетти. <sup>20</sup> Ишай бир ешекке нан, бир мес шарап хәм бир ылақты артып, Даўыт пенен қоса Шаулға жиберди. <sup>21</sup> Даўыт Шаулға барып,

оның хызметине кирди. Шаул Даўытты жүдә жақсы көрди хәм оны өзине нөкер етип алды.<sup>22</sup> Шаул Ишайға: «Даўыттың хызметимде қалыўына рухсат бер. Оған кеўлим толды», – деген хабар жиберди.

<sup>23</sup> Сол күннен баслап, Қудай жиберген жаман руўх Шаулға келгенде, Даўыт лира шертетуғын еди. Сонда Шаул өзине келип жақсы болатуғын, жаман руўх та оны тәрк ететуғын еди.

## 17

### Он жетинши бап Даўыттың Голиятты өлтириўи

<sup>1</sup> Филистлер урысыў ушын әскерлерин топлап, Яхуданың Сохо қаласына жыйналды. Олар Сохо менен Азеқа қаласы аралығындағы Эфес-Даммим деген жерге орда құрды.<sup>2</sup> Шаул менен израиллылар да топланды. Олар Эла ойпатлығына орда қурып, филистлерге қарсы саўашқа таярланды.

<sup>3</sup> Филистлер бир төбешикти, ал израиллылар екинши төбешикти ийеледи. Олардың ортасында ойпатлық бар еди.

<sup>4</sup> Филистлер сапынан гатлы Голият деген күшли бир жаўынгер ортаға шықты. Оның бойы алты шығанақ хәм бир қарыс еди.<sup>5</sup> Ол басына қоладан исленген дуўлыға, үстине қоладан исленген саўыт кийип алған болып, саўытының аўырлығы шама менен бес мың шекел<sup>1</sup> еди.<sup>6</sup> Оның аяқлары қола дизеқап пенен қапланып, жаўырынына қола семсер асқан еди.<sup>7</sup> Семсериниң сабы тоқыў үскенесиниң қадасындай, ал семсериниң ушындағы темирдиң аўырлығы алты жүз шекел<sup>m</sup> еди. Голияттың үлкен қалқанын нөкери оның алдында көтерип жүретуғын еди.

<sup>8</sup> Голият турып, сапта турған израиллыларға былай деп бақырды: «Сизлер неге саўаш майданына шықтыңыз? Мен филистпен, ал сизлер Шаулдың құллары емессизлер ме? Маған қарсы шығыў ушын араңыздан бирин таңлаң.

<sup>9</sup> Егер ол мениң менен урысып, мени өлтире алса, онда бизлер сизлердиң құлларыңыз боламыз. Егер мен үстин келип, оны өлтире алсам, онда сизлер бизлерге қул болып, бизлерге хызмет қыласызлар». <sup>10</sup> Соңынан филист сөзин даўам етип: «Бүгин мен Израил әскерлериниң шермендесин шығараман. Мениң менен алысатуғын бир адамды алдыма шығарың», – деди.

<sup>11</sup> Филисттиң бул сөзлерин еситип, Шаул да, израиллылар да қатты қорқып, кәўетерге түсти.

<sup>12</sup> Даўыт Яхуданың Бейтлехем қаласынан болған эфратлы Ишай деген адамның улы еди. Ишайдың сегиз улы бар еди. Шаулдың патшалығы

---

<sup>1</sup>Бес мың шекел – 57 кг.

<sup>m</sup>Алты жүз шекел – шама менен 6,8 кг.

дәуірінде Ишай қартайып қалған болып, адамлар арасында ең жасы үлкени еді. <sup>13</sup> Ишайдың үлкен үш улы Шаул менен бирге сауашқа кеткен еді.

Сауашқа кеткен улларының ең үлкенинің аты Элиаб, екіншисинің аты Абинадаб, үшіншисинің аты Шамма еді. <sup>14</sup> Дауыт ең генже улы еді. Үлкен үш улы Шаулдың жанында еді. <sup>15</sup> Ал Дауыт болса, әкесинің сүриұин бағыу ушын, Шаулдың жанынан Бейтлехемге қайтып келген еді.

<sup>16</sup> Филист Голият қырк күн дауамында азанлы-кеш ортаға шығып, урысыуға шақырды.

<sup>17</sup> Бир күни Ишай улы Дауытқа былай деди: «Мына кууырылған бир эфа бийдай менен он шөрек нанды ал да, оларды тезирек ордаға, ағаларыңа апарып бер. <sup>18</sup> Ал мына он бөлек сырды болса, олардың мыңбасысына бер. Ағаларыңның хал-жағдайын бил хәм олардың жақсы екенін билдиретуғын қандай да бир белги алып кел. <sup>19</sup> Ағаларың, Шаул хәм басқа барлық израиллылар менен бирге Эла ойпатлығында филистлерге қарсы урысып атыр».

<sup>20</sup> Ертеңине Дауыт азда ерте турды. Сүриұди бир шопанға қалдырып, Ишайдың буйрығы бойынша азық-ауқатларды алды да, жолға шықты. Ол ордаға жетип барғанда, әскерлер сап тартып, сүрен салыуы менен сауашқа шығып атырған еді. <sup>21</sup> Израиллылар менен филистлер бир-бирине қарама-қарсы болып сапқа дизилген еді. <sup>22</sup> Дауыт апарған затларын жүклерди қарауыллайтуғын адамға қалдырып, сапқа қарай жууырып кетти. Ол тууысқанларының жанына барып, олар менен сәлемлесті. <sup>23</sup> Дауыт тууысқанлары менен сөйлесип турғанда, гатлы филист жауынгері Голият өз сапынан ортаға шығып, бурынғы сөзлерін тәкирарлап бақыра баслады. Дауыт буны еситти. <sup>24</sup> Израиллылар Голиятты көргенде қатты қорқып, оннан қаша баслады. <sup>25</sup> Израиллылар бир-бирине: «Израилды масқаралау ушын ортаға шығып турған мына адамды көрип турсызлар ма? Оны өлтирген адамға патшамыз үлкен байлық сыйлап, қызын да бермекши. Хәтте, оның әкесинің хожалығын да Израилда салық төлеуден азат қылмақшы», – деди.

<sup>26</sup> Дауыт жанындағыларға: «Бул филистти өлтирип, Израилды шерменделиктен қутқарған адамға не бериледи? Тири Қудайдың әскерлерін масқаралайтуғындай, бул сүннетсиз филист ким болыпты?» – деди.

<sup>27</sup> Адамлар бурынғы сөзлерди қайталап, Голиятты өлтирген адамға нелер берилетуғынын айтып берди.

<sup>28</sup> Дауыттың әскерлер менен сөйлескенин еситкенде, үлкен әжағасы Элиабтың ашыуы келди. Ол Дауытқа:

– Бул жерге неге келдің? Шөлдеги азғантай қойымызды кимге таслап кеттің? Сениң қаншелли менмен хәм қаншелли жаман нийетли екенінди билемен. Сен тек урысты тамашалау ушын келгенсең, – деди.



<sup>29</sup> Даўыт оған:

– Мен не қылдым? Сораўға да болмай ма? – деди.

<sup>30</sup> Ол әжағасының қасынан кетип, басқа адамлардан да сол нәрселерди сорады. Олар да бұрынғыдай жуўапты берди.

<sup>31</sup> Даўыттың сөзлерин еситкенлер оны Шаулға жеткизди. Шаул Даўытты шақыртты. <sup>32</sup> Даўыт Шаулға:

– Мына филист себепли хеш кимнің руўхы түспесин. Қулыңыз болған мен барып, оның менен алысаман, – деди.

<sup>33</sup> Шаул оған:

– Сен бул филистке қарсы шығып, оның менен алыса алмайсаң. Себеби сен еле жассаң, ал ол болса, жаслығынан жаўынгер адам, – деди.

<sup>34</sup> Бирақ Даўыт Шаулға былай деди:

– Қулыңыз болған мен әкемнің сүриўин бағаман. Арыслан ямаса айыў келип, сүриўден бир қозыны алып қашса, <sup>35</sup> изинен қуўып, оған хұжим қыламан хәм қозыны аўзынан алып қаламан. Егер арыслан ямаса айыў маған тасланса, оның жалынан услап алып, урып өлтиремен. <sup>36</sup> Қулыңыз болған мен арысланды да, айыўды да өлтиргенмен. Мына сүннетсиз филисттиң басына да сол күн туўады. Себеби ол тири Қудайдың әскерлерин масқаралады.

<sup>37</sup> Мени арысланның хәм айыўдың пәнжесинен қутқарған Жаратқан Ийе бул филисттиң қолынан да қутқарады.

Сонда Шаул Даўытқа:

– Мейли бар, Жаратқан Ийе саған яр болсын! – деди.

<sup>38</sup> Шаул өзиниң саўаш кийимлерин Даўытқа берди. Басына қола дуўлыға, үстине саўыт кийгизди. <sup>39</sup> Даўыт патшаның саўаш кийимлериниң үстинен қылышын да асынып жүрмекши болды. Бирақ ол буларға үйренбегенликтен, Шаулға: «Мен бул кийимлер менен жүре алмайман, себеби үйренбегенмен», – деди де, оларды шешип таслады. <sup>40</sup> Даўыт таяғын қолына алып, сайдан бес сыйпақ тас терип алды. Оларды шопан қоржынына салғаннан соң, сақпанын алды да, филист Голиятқа қарай жүрди.

<sup>41</sup> Филист те, оның алдында қалқанын көтерип жүрген нөкери де Даўытқа қарай жүрди. <sup>42</sup> Голият Даўытқа бастан-аяқ қарап шығып, оны менсинбеди. Себеби Даўыт қызыл жүзли, сымбатлы жас жигит еди.

<sup>43</sup> – Маған таяқ пенен шығатуғындай, мен не саған ийт пе едим? – деп, Голият өз қудайларының аты менен Даўытты нәлетледи. <sup>44</sup> Соңынан:

– Берман кел, дененди аспандағы қуслар менен қыр даладағы хайўанларға жем қылайын, – деди.

<sup>45</sup> Даўыт оған былай деди:

– Сен маған қылыш, найза хәм семсер менен қарсы шығып тұрсаң. Ал мен сен масқаралаған Израил әскерлериниң Қудайы, Әлемниң Жаратқан

Ийесиниң аты менен саған қарсы шығып турман. <sup>46</sup> Бүгин Жаратқан Ийе сени маған тәслим етеди. Сени өлтирип, басыңды денеңнен жуда қыламан. Бүгин филист әскерлериниң өликлерин көктеги қуслар менен жердеги ҳайўанларға жемтик қыламан. Сонда пүткил жер жүзи Израилда Қудай бар экенин билип алады. <sup>47</sup> Бул жердегилердиң хәммеси Жаратқан Ийениң қылыш хәм найза менен кутқармайтуғынын билип алады. Себеби бул урыста Жаратқан Ийениң Өзи урысады. Ол сизлерди бизлерге тәслим етеди.

<sup>48</sup> Голият тасланбақшы болып, Даўытқа қарай жүрди. Даўыт та оның менен алысыў ушын, филистлер сапына қарай тез жуўырып кетти. <sup>49</sup> Даўыт қолын қоржынына тығып, бир тасты алды да, сақпанына салып, атып жиберди. Тас филисттиң қақ маңлайын тесип кирди. Филист ет-бетинен жерге жығылды.

<sup>50</sup> Солай етип, Даўыт филист Голиятты сақпан хәм тас пенен жеңди. Қолында қылышы болмаса да, оны өлтирип, жерге қулатты. <sup>51</sup> Соңынан Даўыт жуўырып барып, филисттиң үстине минип турды. Оның семсерин қынынан суўырып алды да, оны өлтирип, басын кесип алды. Өзлериниң батыры болған Голияттың өлгенин көрген филистлер қаша баслады. <sup>52</sup> Израил хәм Яхуда әскерлери тура көтерилип, филистлерди Гаттың кирер аўзына хәм Экрон дәрўазаларына шекем қуўып барды. Шаарайымнан Гат хәм Экрон қалаларына баратуғын жолда филистлердиң өликлери жайрап жатты.

<sup>53</sup> Филистлерди қуўып болып қайтып келген израиллылар филистлердиң ордасын талан-тараж етти. <sup>54</sup> Даўыт филист Голияттың басын алып, Ерусалимге әкелди, ал оның қурал-жарақларын өз шатырына қойды.

<sup>55</sup> Шаул Даўыттың Голият пенен алысыўға шыққанын көргенде, сәркәрда Абнерден: «Абнер, мына жас жигит кимниң баласы?» – деп сораған еди. Ал Абнер патшаға: «Алдыңызда ант ишип айтаман: патшам, мен билмеймен», – деп жуўап берген еди. <sup>56</sup> Сонда патша оған: «Бул жигиттиң кимниң улы экенин бил», – деп буйырған еди.

<sup>57</sup> Даўыт Голиятты өлтирип, ордаға қайтып келиўден-ақ, Абнер оны ертип, Шаулға апарды. Голияттың кесилген басын Даўыт еле қолына услап жүрген еди. <sup>58</sup> Шаул Даўыттан:

– Кимниң улысаң? – деп сорады.

Даўыт оған:

– Бейтлехемли қулыңыз Ишайдың улыман, – деп жуўап берди.

## 18

### Он сегизинши бап Даўыт хәм Йонатан

<sup>1</sup> Шаул менен Даўыттың сөйлесиўи ақырына жеткенде, Шаулдың улы Йонатан Даўытты унатып, оны жанындай жақсы көрип қалды. <sup>2</sup> Сол күннен

баслап, Шаул Даўытты жанында алып қалды. Оған әкесинің үйіне қайтыўға рұхсат бермеді. <sup>3</sup> Йонатан Даўытты жанындай жақсы көргенликтен, оның менен дослық келісिमін дүзді. <sup>4</sup> Йонатан үстіндегі шапанын шешіп, оны Даўытқа берді. Бұған қоса саўытын, қылышын, оқ жайын хәм белбеўин де берді.

<sup>5</sup> Шаул Даўытты қай жерге жиберсе де, ол табысқа еристи. Сонлықтан Шаул оған әскерий адамлар үстинен жоқары лаўазымды берді. Бул пүткил халыққа хәм Шаулдың хызметшилерине унады.

### Шаулдың Даўытты қызғаныўы

<sup>6</sup> Даўыт филист Голиятты өлтиргеннен соң, әскерлер үйлерине қайтып баратырғанда, Израилдың барлық қалаларынан келген хаяллар дәп хәм тарлы әсбаптарды шертип, қуўанышлы қосықлар айтты хәм ойынға түсіп, патша Шаулды күтип алыўға шықты. <sup>7</sup> Олар ойнап жүрип:

«Шаул мыңлағанын,  
Ал Даўыт он мыңлағанын өлтирди»,  
– деп қосық айтты.

<sup>8</sup> Бул сөзлер Шаулға аўыр батты. Ол қатты ашыўланып: «Даўытқа он мың адам, ал маған тек мың адам берді. Енди оған тек патша болыў ғана жетпей тур!» – деп ойлады. <sup>9</sup> Солай етип, сол күннен баслап, Шаул Даўытқа қызғаныш пенен қарай баслады.

<sup>10</sup> Ертеңине Қудай жиберген жаман руўх Шаулды бийлеп алды. Шаул өз үйінде жинлене баслады. Даўыт бұрынғыдай лира шертип отырды. Шаулдың қолында бир найза бар еді. <sup>11</sup> Шаул өзінше: «Даўытты урып, дийўалға қадап қояйын», – деп ойлап, қолындағы найзасын Даўытқа ылақтырып жиберді. Бирақ Даўыт еки ретте де қаймығып қалды.

<sup>12</sup> Шаул Даўыттан қорқатуғын еді. Өйткени Жаратқан Ийе Даўыт пенен бирге болып, ал Шаулды тәрк еткен еді. <sup>13</sup> Сонлықтан Шаул Даўытты өзінен узақластырып, мыңбасы етип қойды. Даўыт әскерлерге басшылық етті.

<sup>14</sup> Жаратқан Ийе оның менен бирге болғанлықтан, ол хәр бир исте табысқа еристи. <sup>15</sup> Даўыттың үлкен табысларын көргенде, Шаулдың қорқынышы және де артып барды. <sup>16</sup> Бирақ пүткил Израил хәм Яхуда халқы Даўытты сүйетуғын еді. Себеби Даўыт оларға басшылық ететуғын еді.

<sup>17</sup> Шаул Даўытқа:

– Мынаў мениң үлкен қызым Мераб. Оны саған хаяллыққа бермен. Тек маған мәртлерше хызмет етип, Жаратқан Ийениң саўашларын алып бар, – деди. Себеби ол: «Даўыт мениң қолымнан емес, ал филистлердің қолынан өлсин», – деп ойлайтуғын еді.

<sup>18</sup> Даўыт Шаулға:

– Патшаға күйеу бала болатуғындай, мениң өзим, үй-ишим хәм әкемнің тийреси Израилда ким болыпты? – деди.

<sup>19</sup> Деген менен, Шаулдың қызы Мерабтың Даўытқа берилетуғын уақты келгенде, қыз мехолалы Адриелге хаяллыққа берилди.

<sup>20</sup> Сол арада Шаулдың басқа қызы Михал Даўытты сүйип қалды. Буны еситкенде, Шаул қуанып кетти. <sup>21</sup> Ол: «Даўытқа Михалды бермен. Солай етип, Михал ол ушын дузақ болады. Ал филистлер оны өлтиреди», – деп ойлады. Шаул Даўытқа: «Хәзир маған күйеу бала болыуың ушын және бир мүмкиншилигиң бар», – деди. <sup>22</sup> Соңынан хызметшилерине: «Патшаның сеннен кеули тоқ, хәмме хызметшилери де сени жақсы көреді. Оған күйеу бала болатуғын уақтың келди», – деп Даўытқа жасырынша айтыуды буйырды.

<sup>23</sup> Шаулдың хызметшилери бул сөзлерди Даўытқа жеткизди. Даўыт оларға: «Мендей кәмбағал хәм әпиуайы адам ушын патшаға күйеу бала болыу аңсат деп ойлайсызлар ма?» – деди.

<sup>24</sup> Хызметшилер Даўыттың айтқанларын Шаулға жеткизди. <sup>25</sup> Сонда Шаул Даўытқа былай деп айтыуды буйырды: «Патша өз душпанларынан өш алыу ушын, қалың мал ретинде жүз филисттиң сүннет терисинен\* басқа хеш нәрсени кәлемейди». Шаул Даўыттың филистлердің қолына түсип өлиуин режелестирген еди.

<sup>26</sup> Хызметшилер Шаулдың айтқанларын Даўытқа жеткизди. Даўыт патшаға күйеу бала болыуды мақул көрди. Белгиленген күн болмастан алдын,

<sup>27</sup> Даўыт хәм оның адамлары барып, еки жүз филистти өлтирди. Патшаға күйеу бала болыу ушын, Даўыт өлтирилген филистлердің сүннет терилериниң бирде биреуин қалдырмастан патшаға әкелип берди. Сонда Шаул қызы Михалды Даўытқа хаяллыққа берди. <sup>28</sup> Шаул Жаратқан Йениң Даўыт пенен бирге екенин хәм қызы Михалдың оны сүйетуғынын анық билди. <sup>29</sup> Сол себептен Шаул Даўыттан және де қаттырақ қорқты хәм өмириниң ақырына шекем оған душпан болып қалды.

<sup>30</sup> Филист әскербасылары урысқа шығыуын дауам етти. Хәр урыста Даўыт Шаулдың басқа әскербасыларына қарағанда көбирек табысқа ерисетуғын еди. Сонлықтан Даўыт үлкен даңққа бөленди.

## 19

### Он тоғызыншы бап Шаулдың Даўытты өлтириуге хәрекет етиуи

<sup>1</sup> Шаул улы Йонатанға хәм барлық хызметшилерине Даўытты өлтириуді буйырды. Бирақ Шаулдың улы Йонатан Даўытты жүдә жақсы көретуғын еди.

<sup>2</sup> Ол Даўытқа хабар жиберип: «Әкем Шаул сени өлтирмекши. Ертең азанда

сақ бол. Бир жерге жасырынып, сол жерде отыр. <sup>3</sup> Ал мен сен жасырынған атызға барып, әкемнің жанында тураман хәм оның менен сен туўралы сөйлесемен. Бир нәрсе билсем, саған айтаман», – деди.

<sup>4</sup> Йонатан әкеси Шаулға Даўытты мақтап былай деди:

– Патшам, өз кулың Даўытқа қарсы гүна ислеме. Себеби ол саған қарсы хеш қандай гүна ислемеди хәм хәр бир иси арқалы саған үлкен пайда келтирди.

<sup>5</sup> Ол жанын қәуип астына қойып, филистти өлтирди. Жаратқан Ийе пүткіл Израилды жеңиске еристирди. Сен де буны көрип қуўандың. Солай екен, неге Даўытты себепсиз өлтирип, жазықсыз бир адамға нахақлық ислеп атырсаң?

<sup>6</sup> Шаул Йонатанның сөзлерине қулақ салып:

– Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен, Даўыт өлтирилмейди, – деди.

<sup>7</sup> Йонатан Даўытты шақырып, оған хәммесин айтып берди. Соңынан Даўытты Шаулдың қасына әкелди. Даўыт та алдыңғыдай патшаның хызметине кирди.

<sup>8</sup> Саўаш және хәуиж алды. Даўыт филистлерге қарсы урысқа шығып, оларға күшли соққы берди. Филистлер Даўыттың алдына түсип қашты.

<sup>9</sup> Бир күни Шаул найзасын қолына алып, үйинде отырған еди. Даўыт та лира шертип отырған еди. Сол ўақытта Жаратқан Ийе жиберген жаман руўх Шаулды бийлеп алды. <sup>10</sup> Шаул найзасы менен Даўытты дийўалға қадамақшы болды. Бирақ Даўыт және қашып қалып, Шаулдың найзасы дийўалға қадалды. Сол түни Даўыт қашып қутылды.

<sup>11</sup> Даўытты гүзетип, ертеңине азанда өлтириў ушын, Шаул Даўыттың үйине хызметшилерин жиберди. Бирақ хаялы Михал Даўытқа: «Егер бүгин түнде қашып қутылмасаң, азанда сени өлтиреди», – деди. <sup>12</sup> Соңынан ол Даўытты терезеден төменге түсирип жиберди. Солай етип, Даўыт қашып қутылды.

<sup>13</sup> Михал үй бутын алып, оны төсекке жатқызды да, үстине көрпе жапты. Ал бас бетине ешки жүнинен исленген көпшик қойды. <sup>14</sup> Шаул жиберген хызметшилер Даўытты тутып алып кетиўге келгенде, Михал оларға: «Даўыт аўырып атыр», – деди.

<sup>15</sup> Даўытты көрип келиў ушын Шаул хызметшилерин және жиберип атырып: «Оны төсеги менен усы жерге алып келиңдер, өлтирейин», – деп буйырды. <sup>16</sup> Шаулдың хызметшилери үйге киргенде, төсекте басына ешки жүнинен көпшик қойылған буттың жатырғанын көрди.

<sup>17</sup> Шаул Михалдан:

– Неге мени алдап, душпанымды қашырып жибердиң? – деп сорады.

Михал оған:

– Даўыт маған: «Егер мени босатып жибермесең, өзинди өлтиремен», – деди, – деп жуўап берди.

<sup>18</sup> Қашып қутылған Даўыт Рамада жасап атырған Самуелге барды хәм Шаулдың өзине ислеген барлық ислери туўралы айтып берди. Соңынан Даўыт Самуел менен бирге Найотқа барып, сол жерде қалды. <sup>19</sup> Даўыттың Раманың Найот деген жеринде екенлиги хаққында хабар Шаулға жетип барды. <sup>20</sup> Сонда Шаул Даўытты услап келиў ушын хызметшилерин сол жерге жиберди. Олар Самуелдиң басшылығындағы бир пайғамбарлар топарының пайғамбаршылық етип жүргенин көрди. Сол ўақытта Қудайдың Руўхы Шаулдың хызметшилерине де түсип, олар да пайғамбаршылық ете баслады. <sup>21</sup> Шаул болып өткен ўақыяны еситкенде, басқа хызметшилерди жиберди. Олар да пайғамбаршылық ете баслады. Шаулдың үшінши рет жиберген хызметшилерине де пайғамбаршылық ете баслады. <sup>22</sup> Ақыры Шаулдың өзи Рама қаласына қарай жолға шықты. Ол Сехудағы үлкен суў сақлағышқа жеткенде:

– Самуел менен Даўыт қай жерде? – деп сорады.

Бир адам оған:

– Раманың Найот деген жеринде, – деп жуўап берди.

<sup>23</sup> Шаул Рамадағы Найотқа баратырғанда, оған да Қудайдың Руўхы түсти. Ол Найотқа барғанша, жол бойы пайғамбаршылық етти. <sup>24</sup> Ол кийимлерин шешип таслап, Самуелдиң алдында пайғамбаршылық етти. Шаул пүткил күни хәм түни бойы жалаңаш жатты. Сонлықтан да, халықтың: «Шаул да пайғамбарлар арасында ма?» – деген сөзи усынан қалған.

## 20

### Жигирмаланшы бап Йонатанның Даўытқа жәрдем бериўи

<sup>1</sup> Даўыт Раманың Найот деген жеринен қашып, Йонатанға барды. Даўыт оннан:

– Мен не қылдым? Айыбым не? Мени өлтиретуғындай, әкеңе қарсы не гүна иследим? – деп сорады.

<sup>2</sup> Йонатан оған:

– Қасла, сен өлмейсең. Қандай ис болса да, әкем маған айтпай ҳеш нәрсе ислемейди. Буны неге меннен жасырар екен? Бундай нәрсе болмайды, – деп жуўап берди.

<sup>3</sup> Бирақ Даўыт оған:

– Сениң мени жақсы көретуғыныңды әкең жақсы биледи. Ол: «Йонатан не ислейтуғынымды билмесин. Билсе, қапа болады», – деп ойлайды. Тири Жаратқан Ийе хақы алдыңда ант ишип айтаман: мен жар жағасында турман, – деди.

<sup>4</sup> Йонатан Даўытқа:

– Тиле тилегиңди, сен ушын орынлайман, – деди.

<sup>5</sup> Даўыт Йонатанға былай деди:

– Минекей, ертең Жаңа ай байрамы болады. Мен патша менен бирге дастурханға отырыуым керек. Бірақ маған рұхсат бер, мен ертеңнің арғы күни кешке дейін атызда жасырынып турайын. <sup>6</sup> Егер әкең мениң жоқлығымды сезіп қалса, оған: «Даўыт асығыс түрде өз қаласы Бейтлехемге кететуғын болып, меннен жалынып рұхсат сорады. Ол жерде пүткіл тийреси жыллық қурбанлық береді екен», – дерсең. <sup>7</sup> Егер әкен: «Яқшы», – десе, онда мениң қәуіп-қәтерден аман болғаным. Егер ғәзепленсе, билип қой, оның мени өлтириўди қарар еткени. <sup>8</sup> Ал саған келсек, сен маған жақсылық исле. Себеби Жаратқан Ийениң алдында мениң менен келисим дүзгенсең. Егер айыплы болсам, мени өзиң өлтир. Мени әкеңе апарыуыңның неге кереги бар?

<sup>9</sup> Йонатан Даўытқа:

– Саған хасла ондай болмайды. Егер әкемнің сени өлтириўди қарар еткенін билгенимде, саған айтпас па едим? – деди.

<sup>10</sup> Даўыт Йонатаннан:

– Егер әкең саған қатал жуўап берсе, оны маған ким хабарлайды? – деп сорады.

<sup>11</sup> Йонатан Даўытқа:

– Жүр атызға барайық, – деди де, олар екеуі атызға кетті.

<sup>12</sup> Йонатан сөзин даўам етип, Даўытқа былай деди:

– Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе гүўа болсын! Ертең ямаса арғы күни усындай ўақытқа дейін әкемнің нийетін билип аламан. Егер әкемнің саған деген нийети жақсы болса, саған хабар жиберемен. <sup>13</sup> Егер әкем сени өлтириўди нийет еткен болса, ал мен сени хабардар етип, қәуіпсиз кетиўиңди тәмийинлемесем, онда Жаратқан Ийе мени жазалаған үстине жазаласын. Жаратқан Ийе бұрын мениң әкеме яр болғаны сыяқлы, саған да яр болсын. <sup>14</sup> Бірақ сен көзимнің тирисінде маған Жаратқан Ийениң мийримин көрсет. <sup>15</sup> Егер мен өлип қалсам, Жаратқан Ийе сениң барлық душпанларыңды жер бетинен жоқ қылып жиберсе де, сен мениң үй-ишимнен мәңгиге өз мийриміңди аяма.

<sup>16</sup> Солай етип, Йонатан Даўыттың нәсили менен келисим дүзип: «Жаратқан Ийе Даўыттың душпанларын жазаласын», – деди. <sup>17</sup> Даўытқа деген сүйіспеншилиги себепли, Йонатан оған және бір мәрте ант иштирди. Өйткени Йонатан Даўытты жанындай жақсы көретуғын еді.

<sup>18</sup> Йонатан Даўытқа былай деди:

«Ертең Жаңа ай байрамы. Сениң жоқлығың билинеди, себеби орның бос турады. <sup>19</sup> Арғы күни кеште төмен түсіп, тез бұрын жасырынған жериңе бар да, Эзел тасының жанында күтип тур. <sup>20</sup> Мен бір нышанды гөзлегендей

болып, тас бетке қарай үш рет оқ атаман. <sup>21</sup> Соңынан хызметшима: „Барып, оқларды тауып, алып кел“, – деп бұйыраман. Егер хызметшима: „Қара, оқлар сениң арт жағыңда, оларды алып кел“, – десем, онда сен мениң жаныма кел. Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен: сен қәуип-қәтерден аұлақсаң. <sup>22</sup> Егер хызметшима: „Қара, оқлар алды бетінде“, – десем, сен кет. Өйткени Жаратқан Ийе сени узақларға жиберип атыр. <sup>23</sup> Ал бир-биримизге берген антымызға келсек, Жаратқан Ийе бизлерге мәңгиге гүә болсын».

<sup>24</sup> Солай етип, Даұйт атызға жасырынды. Жаңа ай байрамы басланғанда, патша Шаул дастурханға отырды. <sup>25</sup> Ол әдеттегидей дийұал жанындағы өз орнына отырды. Йонатан Шаулдың қарсы алдына, Абнер оның қасындағы өз орнына отырды. Ал Даұйттың орны бос қалды. <sup>26</sup> Бирақ Шаул сол күни хеш нәрсе демеди. Ол: «Даұйттың қандай да бир жағдайы шығып, тазаланыұ рәсимин орынлай алмай қалып, пәкленбеген шығар», – деп ойлады. <sup>27</sup> Деген менен, ертеңине, байрамның екінши күни де Даұйттың орны және бос турды. Сонда Шаул улы Йонатаннан:

– Ишайдың улы неге кеше де, бүгин де аұқатланыұға келмеді? – деп сорады.

<sup>28</sup> Йонатан әкесине:

– Даұйт Бейтлехемге барыұ үшін меннен жалынып рухсат сораған еди.

<sup>29</sup> Ол маған: «Илтимас, маған рухсат бер. Себеби тийремиз қалада құрбанлық бермекши еди. Әжағам маған сол жерде болыұымды бұйырған еди. Егер мақул көрсең, барып, туұысқанларымды көрип келейин», – деген еди. Сонлықтан ол патша дастурханына келе алмады, – деп жуұап берди.

<sup>30</sup> Сонда Шаул ғәзепленип, Йонатанға былай деп бақырды:

– Хәй сен, найсап! Ишайдың баласы менен досласып алғаныңды билмейди дейсең бе? Бул исиң менен өзинди де, сени туұған анаңды да уятқа қалдырып атырсаң. <sup>31</sup> Егер Ишайдың улы жер бетінде тири турса, өзиң де, патшалығың да сақланып қалмайды. Енди адам жиберип, оны маған әкелдир. Ол өлиұи тийис!

<sup>32</sup> Йонатан әкесине:

– Ол не үшін өлиұи керек? Ол не иследи, ақыры? – деди.

<sup>33</sup> Бирақ Шаул Йонатанды өлтирмекши болып, оған қарай найзасын ылақтырып жиберди. Сонда Йонатан әкесиниң Даұйтты өлтириұге анық қарар қылғанын түсинди. <sup>34</sup> Йонатан қатты ашыұланып, дастурхан басынан турды. Ол айдың екінши күни хеш дуз татпады. Себеби әкесиниң Даұйтты хорлағанына қайғырды.

<sup>35</sup> Ертеңине азанда Йонатан Даұйт пенен көрисиұ үшін атызға кетти. Ол жанына бир жас баланы алды. <sup>36</sup> Йонатан балаға: «Жуұыр, мен атқан оқларды изле», – деди. Бала жуұырып баратырғанда, Йонатан оның алдына қарай бир



оқ атты. <sup>37</sup> Бала Йонатанның атқан оғы түскен жерге барғанда, Йонатан оған: «Оқ алды бетінде», – деп бақырды. <sup>38</sup> Соңынан Йонатан және: «Тез бол, жуыыр, тоқтап турма», – деп бақырды. Бала оқты алып, мырзасына әкеліп берді. <sup>39</sup> Бала хеш нәрседен хабарсыз еді. Бул истиң мәніси тек Йонатан менен Даўытқа аян еді. <sup>40</sup> Йонатан курал-жарақларын балаға беріп: «Мыналарды қалаға апар», – деди.

<sup>41</sup> Бала кетиўден-ақ, Даўыт тастың кубла тәрәпинен шығып келди де, жүзи жерге тийгенше ийилип, үш рет тәжим етти. Еки дос бир-бирин сүйіп жылады, бірақ Даўыт қаттырақ жылады.

<sup>42</sup> Ақырында Йонатан Даўытқа: «Аман-есен жолыңа түс. Екеўимиз Жаратқан Ийениң аты менен ант ишкенбиз. Жаратқан Ийе бизлердиң хәм урпақларымыздың арасында мәңгиге гүўа болсын», – деди.

<sup>43</sup> Соннан кейин, Даўыт өз жолына түсти. Ал Йонатан қалаға қайтты.

## 21

### Жигирма биринши бап Даўыттың Шаулдан қашыўы

<sup>1</sup> Даўыт Ноб қаласындағы руўханий Ахимелехтиң жанына барды. Ахимелех Даўытты күтип алып атырып:

– Неге жалғызсаң? Неге жаныңда хеш ким жоқ? – деп қорқыныш пенен сорады.

<sup>2</sup> Даўыт оған былай деп жуўап берди:

– Патша маған бир тапсырма берген еді. Ол маған: «Мениң сени не ушын жибергенимди хәм саған қандай тапсырма бергенимди хеш ким билмесин», – деген еді. Сонлықтан адамларыма белгили бир жерге барып турыўды буйырған едим. <sup>3</sup> Хәзир жегендей неңиз бар? Маған бес нан ямаса жегендей бир нәрсе берің.

<sup>4</sup> Руўханий оған:

– Әпиўайы нан жоқ. Егер адамларыңыз хаяллардан өзлерин тыйған болса, Қудайға арналған нан бар, – деп жуўап берди.

<sup>5</sup> Даўыт оған:

– Әдетке гөре, жолға шыққанымызда, адамларымыз өзлерин пәк сақлап, хаял адамға жақынламайды. Әсиресе, бүгин олар өзлерин жүдә пәк тутты, – деди.

<sup>6</sup> Соннан кейин, руўханий Даўытқа мухаддес нан берди. Себеби ол жерде Қудайға усынылған наннан басқа нан жоқ еді. Бул нан Жаратқан Ийениң алдынан алынған күни оның орнына ыссы нан әкеліп қойылды.

<sup>7</sup> Сол күни Шаулдың хызметшилериң бири Доег деген эдомлы бас шопан Жаратқан Ийениң алдында диний хызметин өтеў ушын барып, сол жерде

турған еди.

<sup>8</sup> Даўыт Ахимелехке:

– Жаныңда қылыш ямаса найза жоқ па? Патшаның тапсырмасы асығыс болғанлықтан, жаныма қылыш та, қурал-жарақ та алып шықпаппан, – деди.

<sup>9</sup> Руўханий оған:

– Эла ойпатлығында өзиң өлтирген филист Голияттың қылышы бар. Эфодтың артында таўарға ораўлы тур. Бул жерде басқа қурал жоқ. Қалесен, соны ал, – деди.

Даўыт оған:

– Оған тең келетуғыны жоқ, оны маған бер, – деди.

<sup>10</sup> Шаулдан қашқан Даўыт сол күни Гат патшасы Ахишке барды. <sup>11</sup> Ахиштин хызметшилери: «Бул Израилдың патшасы Даўыт емес пе? Адамлар усы адам қаққында:

„Шаул мыңлағанын,

Ал Даўыт он мыңлағанын өлтирди“,

– деп аяқ ойынға түсип, қосық айтқан жоқ па еди?» – деди.

<sup>12</sup> Бул сөзлер Даўытты терең ойландырып, ол Гат патшасы Ахиштен қатты қорқты. <sup>13</sup> Даўыт олардың алдында өзинің келбетін өзгертип, өзин жинли етип көрсетти хәм қала дәрўазаларын тырмалап, силекейин сақалына ағызып жүрди.

<sup>14</sup> Ахиш хызметшилерине: «Бул адамға қараңлар, ол нағыз жинли-ғо. Оны неге маған алып келдіңлер? <sup>15</sup> Өзимизде жинлилер аздай, оны мениң алдымда жинлилик қылсын деп алып келдіңлер ме? Бул адамның сарайыма келиўи шәрт пе еди?» – деди.

## 22

Жигирма екінши бап <sup>1</sup> Соннан кейин, Даўыт Гаттан шығып, Адуллам үңгирине жасырынды. Ағалары хәм әкесинің үй-иши буны еситип, Даўыттың жанына келди. <sup>2</sup> Қыйын жағдайда қалған, қарызға батқан хәм өмирден түңилген адамлардың хәммеси Даўыттың жанына жыйналды. Саны төрт жүзге шамаласқан бул адамларға Даўыт жетекшилик қылды.

<sup>3</sup> Даўыт сол жерден Моабтағы Миспе қаласына барып, Моаб патшасынан: «Қудайдың маған не қылажағын билип алғанымша, ата-анамның сизиң қасыңызда қалыўына рухсат бериң», – деп өтиниш етті. <sup>4</sup> Солай етип, Даўыт ата-анасын Моаб патшасының жанына алып келди. Даўыт бас паналап жүргенинде, ата-анасы Моаб патшасының жанында жасады. <sup>5</sup> Бирақ пайғамбар Гад Даўытқа: «Бул жерде қалма, Яхуда жерине кет», – деди. Соннан кейин, Даўыт сол жерден кетип, Херет тоғайына барды.

## Шаулдың Ноб қаласының руұханийлерин өлтириуі

<sup>6</sup> Сол арада Шаул Даўыт хәм оның жанындағы адамлардың қай жерде екенін билди. Сол ўақытта патша найзасын қолына алып, Гибада тамариск терегиниң астында отырған еди. Әскерлери де оның этирапын қоршап турған еди. <sup>7</sup> Сонда Шаул оларға былай деди: «Хәй беняминлилер, мени тыңлаңлар! Ишайдың улы хәр бириңизге егислик жерлерди хәм жүзимзарларды береді дейсиз бе? Хәр бириңизди мыңбасы ямаса жүзбасы етип қояды дейсиз бе?

<sup>8</sup> Сол себепли хәммеңиз маған қарсы тил бириктирдиңиз бе? Улымның Ишайдың улы менен келисим дүзгенин маған хеш ким хабарламады. Араңыздан маған жаны ашыйтуғын бирде бир адам шықпады. Бүгингидей маған дузақ қурыў ушын, улымның қулым Даўытты қайрағанын маған билдирген адам да болмады».

<sup>9</sup> Сол ўақытта Шаулдың әскерлериниң жанында турған эдомлы Доег: «Ишайдың улы Даўыттың Ноб қаласына Ахитубтың улы Ахимелехтиң жанына барғанын көрдим. <sup>10</sup> Ахимелех Даўыт ушын Жаратқан Ийеден сорады. Оған азық-аўқат та, филист Голияттың қылышын да берди», – деди.

<sup>11</sup> Патша Шаул Ахитубтың улы руұханий Ахимелехти хәм оның әкесиниң әўладынан болған Нобта жасайтуғын барлық руұханийлерди шақырып келиў ушын адамларын жиберди. Олардың хәммеси патшаға келди. <sup>12</sup> Шаул Ахимелехке:

- Хәй Ахитуб улы, мени тыңла! – деди.
- Ләббәй, тақсыр, – деп жуўап берди Ахимелех.

<sup>13</sup> Шаул оған:

– Неге сен Ишайдың улы менен бирге маған қарсы тил бириктирдиң? Сен оған нан менен қылыш бердиң хәм оның ушын Қудайдан сорадың. Даўыт маған қарсы қозғалаң көтерип, дузақ қурды. Бул бугин анық көринип тур, – деди.

<sup>14</sup> Ахимелех Шаулға былай деп жуўап берди:

– Пүткил хызметшилериниз арасында Даўыттай исенимли адам бар ма? Даўыт сизиң күйеў балаңыз, сақшыларыңыздың басшысы хәм хожалығыңыздағы хұрметли адамлардың бири. <sup>15</sup> Мени Даўыт ушын Қудайдан сораўды сол күни баслады дейсиз бе? Әлбетте, як! Тақсыр, қулыңыз болған мени хәм мениң әкемниң хожалығын айыпламаңыз. Себеби мен бул ис ҳаққында хеш нәрсе билмейтуғын едим.

<sup>16</sup> Бирақ Шаул оған:

– Хәй Ахимелех, өзиң де, әкеңниң пүткил хожалығы да сөзсиз өлесизлер, – деди. <sup>17</sup> Соңынан Шаул жанында турған сақшыларына: «Қәнекей, Даўытты қоллаған Жаратқан Ийениң руұханийлерин өлтириңлер. Олар Даўыттың қашып кеткенин билсе де, маған хабар бермеди», – деди. Деген менен,

патшаның хызметшилери қол көтерип, Жаратқан Ийениң руўханийлерин өлтиргиси келмеді. <sup>18</sup> Сонда патша Доегке: «Сен барып, руўханийлерди өлтир», – деп буйырды. Сол күни эдомлы Доег барып, зығыр эфод кийген сексен бес руўханийди өлтирди. <sup>19</sup> Соңынан ол еркек, хаял, бала ямаса нәресте деместен, руўханийлер қаласы Нобтың халқын қылыштан өткізді. Және де, сыйырларды, ешеклерди хәм қойларды да шаўып таслады.

<sup>20</sup> Тек Ахитуб улы руўханий Ахимелехтиң улларының бири Абиятар ғана қутылып, Даўыттың жанына қашып кетти. <sup>21</sup> Абиятар Шаулдың Жаратқан Ийениң руўханийлерин өлтиргени туўралы Даўытқа айтып берди. <sup>22</sup> Даўыт Абиятарға былай деди: «Сол күни ол жерде эдомлы Доегти көргенимде, оның Шаулға сөзсиз жеткізип баратуғынын билген едим. Әкеңниң хожалығындағы хәр бир жанның өлимине мен себепшимен. <sup>23</sup> Жанымда қал, қорқпа. Сени өлтирмекши болғанлар мени де өлтирмекши. Жанымда қалсаң, қәўипсиз боласаң», – деди.

## 23

### Жигирма үшінши бап Даўыттың Кеила қаласын азат етиўи

<sup>1</sup> Даўытқа: «Филистлер Кеила қаласына хұжим жасап, қырманды талан-тараж қылып атыр», – деп хабарлады. <sup>2</sup> Даўыт Жаратқан Ийеден: – Барып, сол филистлерге хұжим жасайын ба? – деп сорады.

Жаратқан Ийе оған:

– Бар да, филистлерге хұжим жасап, Кеиланы азат ет, – деди.

<sup>3</sup> Бирақ Даўыттың адамлары: «Мине, бизлер бул жерде, Яхудада жүрип қорқамыз. Солай екен, Кеилаға барып, филист әскерлерине қарсы қалай урысамыз?» – деди. <sup>4</sup> Сонда Даўыт Жаратқан Ийеден және сорағанда, Жаратқан Ийе оған: «Турып, Кеилаға бар! Өйткени филистлерди саған Мен тәслим етежақпан», – деди. <sup>5</sup> Солай етип, Даўыт адамлары менен Кеилаға барып, филистлерге қарсы урысты хәм олардың малларын қолға киргизди. Ол филистлерди күшли қырғынға ушыратып, Кеила халқын азат етти.

<sup>6</sup> Ахимелехтиң улы Абиятар қашып, Кеилада турған Даўыттың жанына барғанда, эфодты да өзи менен бирге алып барған еди.

### Шаулдың Даўытты қуўдалаўы

<sup>7</sup> Шаул Даўыттың Кеила қаласына барғанын еситип: «Қудай Даўытты қолыма услап берди. Даўыт дәрўазалары тәмбиленген бир қалаға кирип, өзин өзи тутып берди», – деди. <sup>8</sup> Солай етип, Шаул Кеилаға барып, Даўытты хәм оның адамларын қамалға алыў ушын, пүткил халықты саўашқа шақырды.

<sup>9</sup> Даўыт Шаулдың өзине жаманлық қылыўды режелестиргенин еситкенде,

руұханий Абиятарға: «Эфодты<sup>n</sup> берман алып кел», – деди. <sup>10</sup> Соңынан ол дуұа етип былай деди:

– О, Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе! Қулың болған мен себепли Шаулдың Кеилаға келип, халқын ұайран етпекши екенін еситтим.

<sup>11</sup> Кеилалылар мени Шаулдың қолына тутьп бере ме? Қулыңның еситкениңдей, Шаул усы жерге кележақ па? О, Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе, жалбарынаман, қулыңа аян ет.

Жаратқан Ийе:

– Шаул келеди, – деп жуұап берди.

<sup>12</sup> Даұыт Жаратқан Ийеден:

– Кеила халқы мени хэм адамларымды Шаулдың қолына тутьп бере ме? – деп сорады.

– Тутьп береди, – деп жуұап берди Жаратқан Ийе.

<sup>13</sup> Сонда Даұыт хэм оның жанындағы алты жүздей адам Кеиладан кетип, хэр жерде орын өзгертип жүре берди. Даұыттың Кеиладан қашып кеткенин еситкен Шаул ол жерге барыұ пикиринен қайтты.

<sup>14</sup> Даұыт шөлдеги адам бара алмайтуғын жерлерде, Зиф шөлинің таұлы бөлегинде жасап жүрди. Шаул Даұытты хэр күни излесе де, Қудай Даұытты оның қолына тутьп бермеди. <sup>15</sup> Даұыт Зиф шөлинде, Хореш тоғайында жүргенде, Шаулдың өзін өлтириұ ушын жолға шыққанын билип қалды.

<sup>16</sup> Сол арада Шаулдың улы Йонатан Хореште жасап турған Даұытқа барды хэм оны Қудайдың аты менен руұхландырып, оған: <sup>17</sup> «Қорқпа, сен әкем Шаулдың қолына түспейсең. Сен Израилға патша боласаң, ал мен сениң жәрдемшиң боламан. Әкем Шаул да буны биледи», – деди. <sup>18</sup> Кейин екеұи Жаратқан Ийениң алдында өзлериниң арасындағы келисимди жаңалады. Соңынан Йонатан үйине қайтты, ал Даұыт Хореште қалды.

<sup>19</sup> Зифлилер Гибаға барып, Шаулға былай деп хабарлады: «Даұыт бизлерде, Ешимонның кубласында, Хахила төбешигиндеги Хорештиң адам бара алмайтуғын жерлеринде жасырынып жүр. <sup>20</sup> Хәй патша, сен қәлеген ұақтыңда келе бер. Даұытты патшаның қолына тутьп бериұди бизлерге қойып бер».

<sup>21</sup> Шаул оларға былай деди: «Маған жаныңыз ашығаны ушын Жаратқан Ийе сизлерди жарылқасын! <sup>22</sup> Барып, және бир мәрте тексерип шығың. Даұыттың қай жерлерде жасырынып жүргенин, сол жерде оны кимлердиң көргенин жақсылап билип алыңлар. Себеби халық оны жүдә хийлекер демекте. <sup>23</sup> Оның жасырынатуғын жерлериниң хэммесин билип алып, маған анық хабар алып келиңлер. Сонда мен де сизлер менен бирге бараман. Егер Даұыт сол үлкеде болса, оны пүткил Яхуда урыұлары арасынан излеп табаман».

---

<sup>n</sup>Эфод – бул Қудайдың еркин билиұ ушын қолланылған.

<sup>24</sup> Солай етип, зифлилер жолға түсип, Шаулдан алдын Зифке келди. Сол ўақытта Даўыт хэм оның адамлары Ешимонның кубласындағы далаңлықта, Маон шөлинде еди. <sup>25</sup> Шаул адамлары менен Даўытты излеўге шықты. Даўыт Шаулдың киятырғанын еситип, Маон шөлиндеги жартастарға барып жасырынды. Шаул буны еситип, Даўыттың изинен Маон шөлине кетти. <sup>26</sup> Шаул таўдың бир тәрәпинен, Даўыт пенен оның адамлары таўдың екінши тәрәпинен алға қарай жүрди. Даўыт Шаулдан қашып қутылыўға асықты. Ал Шаул хэм оның адамлары болса, Даўытты хэм оның адамларын қолға түсириў ушын, қоршай баслады. <sup>27</sup> Сол ўақытта бир хабаршы келип, Шаулға: «Тез жүриң! Филистлер елимизге хұжим жасап атыр», – деди. <sup>28</sup> Сонда Шаул Даўытты қуўыўын тоқтатып, филистлер менен урысыўға кетти. Сонлықтан сол жерге Села-Хаммахлеқот\* деген ат берилди.

## 24

### Жигирма төртинши бап Даўыттың Шаулдың өмирин сақлап қалыўы

<sup>1</sup> Даўыт сол жерден кетип, Эн-Гедий үлкесиндеги адам бара алмайтуғын жерлерде жасырынып жүрди. <sup>2</sup> Шаул филистлер менен болған урыстан қайтып келгенде, Даўыттың Эн-Гедий шөлинде жүргенинен хабар тапты. <sup>3</sup> Шаул Даўытты хэм оның адамларын «Таў ешкиси» жартастарынан излеў ушын, пүткил Израилдан үш мың сайланды әскер алып, жолға шықты. <sup>4</sup> Жол жийегинде қой қорасы болып, оның жанында бир үңгир бар еди. Шаул майданлаў ушын үңгирге кирди. Ал сол үңгирдің ең түпкиринде Даўыт пенен оның адамлары отырған еди. <sup>5</sup> Адамлары Даўытқа: «Жаратқан Ийе саған: „Душпанларыңа қәлегениңди ислей алыўың ушын, оларды саған тәслим етемен“, – деген еди. Мине, бүгин сол күн келди», – деди. Сонда Даўыт орнынан турып, билдирмей Шаулдың шапанының шалғайынан кесип алды. <sup>6</sup> Бирақ Даўыт кейин ала Шаулдың шалғайынан кесип алғаны ушын, өзін айыплы сезді. <sup>7</sup> Даўыт өз адамларына: «Тақсырыма, Жаратқан Ийениң майлаған адамына қол көтерип, оған бир нәрсе ислеўден Жаратқан Ийениң Өзи сақласын! Себеби ол Жаратқан Ийениң майлаған адамы», – деди. <sup>8</sup> Даўыт усы сөзлери менен адамларына тыйым салып, Шаулға қол тийгизиўге рухсат бермеді. Ал Шаул үңгирден шығып, жолға түсти. <sup>9</sup> Даўыт та Шаулдың изинше үңгирден шығып: «Тақсыр!» – деп бақырды. Шаул артына қарағанда, Даўыт ет-бетинен жерге жығылып, оған тәжим етти. <sup>10</sup> Соңынан ол Шаулға былай деди: – «Даўыт саған жаманлық қылажақ», – дегенлердің сөзлерине неге қулақ саласыз? <sup>11</sup> Бүгин Жаратқан Ийениң сизди қолыма тутып бергенин көзиңиз бенен көрип турыпсыз. Базылар мениң сизди өлтириўимди қәлеген еди.

Бирақ мениң сизге жаным ашып: «Тақсырыма қол тийгизбеймен, өйткени ол Жаратқан Ийениң майлаған адамы», – дедим. <sup>12</sup> Хәй әке, минекей, шапаныңыздың шалғайынан кесип алынған қолымдағы мына қыйындыға қараң! Мен сизиң шапаныңыздың шалғайынан кесип алдым, бірақ сизди өлтирмедим. Буннан кеўлимде жаманлықтың хәм зулымлықтың жоқ екенін билип алың. Мен сизге жаманлық қылмасам да, сиз мени өлтирмекши болып атырсыз. <sup>13</sup> Жаратқан Ийе арамызда төрелик етсин хәм мениң өшимди сизден Ол алсын. Бирақ мен сизге қол көтермеймен. <sup>14</sup> Ата-бабаларымыз: «Жаманлық жаман адамлардан шығады», – дегени сыяқлы, мен сизге қол көтермеймен. <sup>15</sup> Израил патшасы кимге қарсы шықты? Сиз кимди куўдалап атырсыз? Өлген ийтти ямаса бир бүргени емес пе? <sup>16</sup> Жаратқан Ийе бизлерге қазылық етип, қай биримиздің хәк екенимизди шешип берсин. Жаратқан Ийе даўымды қарап шықсын хәм мени жақлап, сизиң қолыңыздан қутқарсын. <sup>17</sup> Даўыт сөзин тамамлағанда, Шаул оған: – Даўыт, улым! Бул сениң даўысың ба? – деп сорады хәм өкирип жылай баслады. <sup>18</sup> Соңынан ол былай деди: – Сен маған қарағанда әдилірексең. Мен саған жаманлық ислесем де, сен маған жақсылық пенен жуўап бердің. <sup>19</sup> Бүгин сен маған жақсы қатнаста екенлигинди дәлилледің. Жаратқан Ийе мени қолыңа тутып берсе де, мени өлтирмедің. <sup>20</sup> Душпанын тутып алған қайсы бир адам оны аман жибереди? Бүгин маған ислеген жақсылығың ушын, Жаратқан Ийе саған жақсылық сыйласын! <sup>21</sup> Енди мен сениң сөзсиз патша болатуғыныңды билдим. Израил патшалығы сениң қолыңда беккем болады. <sup>22</sup> Енди меннен кейин урпақларымды жоқ қылмайтуғыныңды, әкемнің хожалығынан атымды өширмейтуғыныңды айтып, Жаратқан Ийениң алдында ант иш. <sup>23</sup> Даўыт Шаулға ант берди. Соннан кейин, Шаул үйине қайтты, ал Даўыт хәм оның адамлары паналаған жерлерине кетти.

## 25

### Жигирма бесинши бап Самуелдің өлими

<sup>1</sup> Сол арада Самуел дүньядан өтті. Пүткил Израил халқы жыйналып, оған жоқлау айтып жылап, оны Рамадағы өз үйине жерледі.

Буннан соң, Даўыт Паран шөлине кетти.

### Даўыт, Набал хәм Абигайыл

<sup>2</sup> Маон қаласында жүдә бай бир адам бар еди. Оның жер ийелиги Кармел аўылында болып, үш мың қойы хәм мың ешкиси бар еди. Ол сол ўақытта Кармелде қойларының жүнин қырқып атырған еди. <sup>3</sup> Бул адам Калев

урпағынан болып, аты Набал, хаялының аты Абигайыл еди. Хаялы ақыллы хәм сулыў, ал күйеўи турпайы хәм жаўыз адам еди.

<sup>4</sup> Даўыт шөлде жүргенде, Набалдың қойларын қырқып атырғанын еситти.

<sup>5</sup> Сонда Даўыт он жигитти Набалға жиберип атырып, оларға былай деп буйырды: «Кармелдеги Набалға барыңлар, оған меннен сәлем айтып, <sup>6</sup> былай деңлер: „Өмириңиз узақ болсын! Сизге, үй-ишиңизге хәм өзиңизге тийислиниң хәммесине аманлық болсын! <sup>7</sup> Хәзир қойларыңызды қырқып атырғаныңызды еситтим. Шопанларыңыз бизлер менен бирге болғанда, оларды қапа қылмадық. Кармелде болған ўақытта хеш нәрсеси де жоғалмады.

<sup>8</sup> Хызметшилериңизден сорап көрсеңиз, олар сизге айтып береди. Сонлықтан адамларымды жыллы жүзлик пенен қарсы алсаңыз. Себеби сизге байрам күни келип турмыз. Өтиниш, қулларыңызға хәм улыңыз Даўытқа қолыңызда барынан берсеңиз“».

<sup>9</sup> Даўыттың адамлары барып, бул сөзлерди Даўыттың атынан Набалға жеткизип болып, жуўап күте баслады. <sup>10</sup> Бирақ Набал оларға мына жуўапты қайтарды: «Даўыт деген ким өзи? Ишайдың улы ким болыпты? Усы күнлери хожайынларынан қашып жүрген қулар көбейип кетти. <sup>11</sup> Мен не қой қырқып атырған адамларыма арнап қойған нанымды, суўымды хәм сойған малымның гөшин қаяқтан келгени белгисиз бир адамларға бериўим керек пе?»

<sup>12</sup> Даўыттың адамлары келген жолы менен қайтып кетти. Олар Набалдың айтқанларының хәммесин Даўытқа жеткизди. <sup>13</sup> Даўыт адамларына: «Хәмме қылышларыңызды асыныңлар!» – деп буйырды. Даўыт та, адамлары да қылышларын асынып алды. Төрт жүзге жақын адам Даўыт пенен бирге кетти, ал еки жүз адам қурал-сайманлар жанында қалды.

<sup>14</sup> Сол арада Набалдың хызметшилеринен бири оның хаялы Абигайылға мынадай хабар жеткизди: «Даўыт мырзамыз Набалға шөлден өз хабаршыларын жиберип, сәлем жоллаған еди. Бирақ Набал оларға турпайы қатнаста болды. <sup>15</sup> Ал ол адамлар болса, бизлерге жүдә жақсы қатнаста болған еди. Олар бизлерди ренжитпеди. Жайлаўда олар менен бирге болған ўақтымызда, хеш нәрсемиз жоғалмады. <sup>16</sup> Олардың қасларында қой баққанымызда, олар бизлерди күни-түни қорғап жүретуғын еди. <sup>17</sup> Енди не ислеў кереклигин жақсылап ойлап көриң. Өйткени мырзамыздың хәм оның пүткил үй-ишиниң басына апат дөнип тур. Мырзамыз соншелли зулым болғанлықтан, хеш бир адам оған бир аўыз сөз айта алмайды».

<sup>18</sup> Сонда Абигайыл ўақытты бос жибермей, еки жүз нан, еки мес шарап, бес қойдың гөшин, бес сеа<sup>о</sup> қуўырмаш, нығызланған кишмиштен жүз дана хәм кептирип нығызланған әнжирден еки жүз дана алып, оларды ешекке артты.

---

<sup>о</sup>Бес сеа – шама менен 37 литр.



<sup>19</sup> Соңынан хаял хызметшилерине: «Сизлер мениң алдымнан жүриңдер, мен сизлердің изиңизден бараман», – деди. Бірақ ол күйеуі Набалға хеш нәрсе айтпады. <sup>20</sup> Абигайыл ешекке минип, таудың соқпақ жоллары арқалы төменге түсіп киятырғанда, өзине қарсы киятырған Даўытты хәм оның адамларын ушыратты. <sup>21</sup> Даўыт адамларына мына сөзлерди айтып атырған екен: «Бул адамның шөлдеги мал-мүлкин бийкарға қорыған екенмен. Оның хеш бир нәрсеси жойтылып кетпеди. Ал ол болса, жақсылығыма жаманлық пенен жуўап қайтарды. <sup>22</sup> Егер азанға шекем Набалға тийисли еркек затынан биреўин тири қалдырсам, Қудай мени жазалаған үстине жазаласын!»

<sup>23</sup> Абигайыл Даўытты көриўден дәрхал ешектен түсти де, Даўыттың алдында ет-бетинен жерге жығылып, тәжим етти. <sup>24</sup> Оның аяқларына бас урып, былай деп жалбарынды: «Мырзам, айыпты мен, жалғыз мен мойныма аламан. Шорыңыз болған маған бир аўыз сөз айтыўға рухсат етиң. Айтқанларыма қулақ салың. <sup>25</sup> Жалбарынаман, мырзам, сол Набал деген оңбаған адамға итибар бермеңиз. Аты ақылсыз дегенди билдиреди, сол сыяқлы өзи де ақылсыздың бири. Тилекке қарсы шорыңыз болған мен мырзам, сизің жиберген адамларыңызды көрмей қалдым. <sup>26</sup> Енди, мырзам, Жаратқан Ийе сизди қан төгиўден, өз қолыңыз бенен өш алыўдан сақлап қалды. Тири Жаратқан Ийе хақы алдыңызда ант ишип айтаман: душпанларыңыздың хәм сизге жаманлық тилейтуғынлардың хәммесиниң басына Набалдың басына түсетуғын күн түссин. <sup>27</sup> Мырзам, сизге алып келген мына сыйларымды изиңизге ерген адамларға берсеңиз. <sup>28</sup> Шорыңыздың гүнасын кешириң. Жаратқан Ийе, әлбетте, урпағыңызды турақлы қылады. Себеби мырзам, сиз Жаратқан Ийе ушын урысып жүр. Өмириңиздің ақырына шекем сизде хеш бир нахақлық болмасын. <sup>29</sup> Егер биреў сизди өлтириў ушын қуўып жүрсе, Қудайыңыз Жаратқан Ийе өмириңизди Өз панасында асырайды. Ол душпанларыңызды сақпаннан атылған тастай етип ылақтырып таслайды. <sup>30</sup> Жаратқан Ийе сизге үәде еткен ийгиликлериниң хәммесин орынлап, сизди Израилға хәкимдар етип қояды. <sup>31</sup> Сонда өзим ушын өш алып, жөнсиз қан төктим деп азап шегип, пушайман болмайсыз. Жаратқан Ийе мырзама табыс бергенде, өз шорыңызды еске алың».

<sup>32</sup> Даўыт Абигайылға былай деди: «Бүгин сени маған ушырастырған Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге алғыслар болсын! <sup>33</sup> Берекет тапқайсаң! Жақсы ақыл берип, бүгин мени қан төгиўден хәм өз қолым менен өшимди алыўдан сақлап қалғаның ушын жарылқаў алғайсаң. <sup>34</sup> Саған жаманлық қылыўдан сақлап қалған Израилдың Қудайы, тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен: егер сен мени ушыратыў ушын, асығыслық пенен жолға шықпағаныңда, таң атқанша, Набалға тийисли ер адамлардың биреўи де тири

қалмаған болар еді».

<sup>35</sup> Даўыт Абигайылдың сыйларын қабыл етип: «Аман-есен үйіңе қайт. Сөзлериңе кулақ салып, тилегиңди қабыл еттим», – деди.

<sup>36</sup> Абигайыл Набалдың жанына қайтып келгенде, Набал үйінде патшалық зыяпаттай етип зыяпат беріп атырған екен. Ол жүдә мәс болып, кеўли көтериңки еді. Соңлықтан азанға шекем Абигайыл оған хеш нәрсе айтпады.

<sup>37</sup> Ертеңине азаңда Набал өзине келгеннен соң, хаялы оған болған ўақыяларды айтып берди. Сол ўақытта-ақ Набалдың жүреги музлап, ләң болып қалды. <sup>38</sup> Онлаған күннен кейин, Жаратқан Ийе Набалды жазалап, оны өлтирди.

<sup>39</sup> Даўыт Набалдың өлгенин еситкенде: «Мени масқаралаған Набалға қарсы даўымды қарап шығып, қулын жаманлық ислеўден сақлап қалған Жаратқан Ийеге алғыслар болсын! Жаратқан Ийе оның жаманлығын өзине қайтарды», – деди.

Соңынан Даўыт Абигайылға үйленбекшилигин билдириў ушын адам жиберди. <sup>40</sup> Даўыттың адамлары Кармелдеги Абигайылға барып: «Даўыт саған үйленбекши. Соны билдириў ушын бизлерди жиберди», – деди.

<sup>41</sup> Абигайыл маңлайы жерге тийгенше ийилип: «Мине, мен, хәтте, Даўыттың хызметшилериңиң шорысы болыўға да таярман», – деди. <sup>42</sup> Абигайыл тез орнынан турды да, ешекке минди. Қасына бес шорысын алып, Даўыттың хабаршыларының изинен жолға түсти. Соңынан ол Даўыттың хаялы болды.

<sup>43</sup> Даўыт изреелли Ахиноамға үйленген еді. Солай етип, Даўыттың еки хаялы болды. <sup>44</sup> Сол арада Шаул қызы Михалды, яғный Даўыттың хаялын галлимли Лайыштың улы Палтийге беріп жиберген еді.

## 26

### Жигирма алтыншы бап Даўыттың Шаулдың жанын және сақлап қалыўы

<sup>1</sup> Зифлилер Гибаға, Шаулға келип: «Даўыт Ешимонға қарама-қарсы жайласқан Хахила төбешигинде жасырынып жүр», – деди. <sup>2</sup> Шаул Израилдың үш мың сайланды әскерин алып, Зиф шөлине Даўытты излеў ушын шықты.

<sup>3</sup> Олар Ешимонға қарама-қарсы жайласқан Хахила төбешигиндеги жол бойына орда құрды. Шөлде жүрген Даўыт Шаулдың өзін излеп, сол жерге келгенин билгенде, <sup>4</sup> тыңшылар жиберди. Солай етип, ол Шаулдың сол жерге келгенин анық билип алды.

<sup>5</sup> Соңлықтан Даўыт Шаулдың орда құрған жерине барып, Шаул менен сәркәрда Нер улы Абнердің қай жерде жатырғанын көрди. Шаул орданың ортасында, ал әскерлер оның этирапында жатырған екен.

<sup>6</sup> Сол ўақытта Даўыт хетт халқынан болған Ахимелехтен хәм Йоабтың әжағасы Серуяның улы Абишайдан:

– Ким мениң менен бирге ордаға, Шаулдың жанына барады? – деп сорады. Абишай:

– Сениң менен мен бараман, – деп жуўап берди.

<sup>7</sup> Даўыт пенен Абишай сол күни кеште ордаға кирди. Шаул найзасын бас ушына жерге шаншып қойып, орданың ортасында уйықлап атырған еди. Абнер менен әскерлер де оның әтирапында уйықлап атырған еди.

<sup>8</sup> Сонда Абишай Даўытқа:

– Бүгин Қудай душпаныңды қолыңа тутып берди. Енди рухсат бер, оны найза менен бир урғанда жерге қадап қояйын. Екинши рет урыўыма хәжет қалмайды, – деди.

<sup>9</sup> Бирақ Даўыт оған былай деди:

– Яқ, оны өлтirme. Жаратқан Ийениң майлаған адамына қол көтерген адам жазасыз қалмайды. <sup>10</sup> Тири Жаратқан Ийе хәқы ант ишемен: Шаулды Жаратқан Ийениң Өзи өлтиреди. Ол я өмири таўсылып өледи, я урыста өледи.

<sup>11</sup> Бирақ Жаратқан Ийениң майлаған адамына қарсы қол көтериўден Жаратқан Ийениң Өзи сақласын! Оның бас ушындағы найзасы менен гүзесин алайық та, кетейик.

<sup>12</sup> Солай етип, Даўыт Шаулдың бас ушындағы найзасы менен гүзесин алды да, сол жерден кетип қалды. Оларды хеш ким көрмеді. Болып өткен ўақыяны хеш ким билмеді, хеш ким оянбады да. Олардың хәммеси қатты уйықлап атырған еди. Өйткени Жаратқан Ийе оларға терең уйқы берген еди.

<sup>13</sup> Даўыт арғы тәрeпке өтип, узағырақтағы бир төбешикке шығып турды. Олардың арасы әдеўир қашық еди. <sup>14</sup> Даўыт әскерлерге хәм Нер улы Абнерге:

– Хәй Абнер, маған жуўап бер, – деди.

Абнер оған:

– Бақырып, патшаның тынышын алатуғындай сен кимсең? – деди.

<sup>15</sup> Даўыт оған былай деп жуўап берди:

– Сен еркек емессең бе? Израилда саған тең келетуғыны бар ма? Солай екен, неге патшанды қорғамадың? Себеби биреў оны өлтириў ушын ордаға кирди.

<sup>16</sup> Сен өз хызметинди жақсы орынламадың. Тири Жаратқан Ийе хәқы ант ишемен: хәммеңиз өлимге ылайықлысыз. Өйткени тақсырыңызды, Жаратқан Ийениң майлаған адамын қорғамадыңыз. Қарап көр, патшаның бас ушындағы найзасы менен гүзеси қаяқта?

<sup>17</sup> Даўыттың даўысын таныған Шаул:

– Даўыт, улым, бул сениң даўысың ба? – деп сорады.

Даўыт оған былай деп жуўап берди:

– Аўа, тақсыр, мениң даўысым. <sup>18</sup> Тақсыр, қулыңызды неге қуўдалай

бересиз? Мен не қылдым? Жазығым не? <sup>19</sup> Тақсыр! Қулыңыздың сөзине қулақ салсаңыз. Егер сизди маған қарсы қайраған Жаратқан Ийе болса, онда бир құрбанлық беріп, Оны тынышландырың. Егер бул исти адамлар ислеген болса, олар Жаратқан Ийениң ғарғысына ушырасын. Өйткени олар: «Кет, басқа кудайларға хызмет ет», – деп, Жаратқан Ийениң жеринен, мениң үлесиме тийген жерден мени қуып жиберди. <sup>20</sup> Қаным Жаратқан Ийеден узақ жерлерде төгілмесин. Израил патшасы таўларда кеклик аўлаған аңшы сыяқлы, бир бүргени аўлаўға шығыпты.

<sup>21</sup> Сонда Шаул:

– Гүна иследим. Даўыт, улым, изиңе қайт. Бүгин мениң жанымды қәдірли көргениң ушын, буннан былай, саған ҳеш бир жаманлық ислемаймен. Мен ақылсызлық пенен ис тутьп, жүдә үлкен кәтеге жол қойдым, – деди.

<sup>22</sup> Даўыт оған былай деди:

– Мине, патшаның найзасы. Адамларыңыздан бири келип, оны алсын.

<sup>23</sup> Жаратқан Ийе хәр бир адамның әдиллигине хәм садықлығына қарай сый береді. Бүгин Жаратқан Ийе сизди қолыма тутьп берсе де, мен Жаратқан Ийениң майлаған адамына қол көтергим келмеді. <sup>24</sup> Бүгин сизиң өмириңиз маған қәдірли болғанындай, Жаратқан Ийе де мениң өмиримди қәдірли көрсин хәм мени хәр қандай бәледен қутқарсын.

<sup>25</sup> Шаул Даўытқа:

– Даўыт, улым, сени Жаратқан Ийе жарылқасын! Сен сөзсиз уллы ислер ислейсең хәм жеңиске ерисесең, – деди.

Буннан кейин, Даўыт өз жолына түсти, ал Шаул болса, үйине қайтты.

## 27

### Жигирма жетинши бап Даўыт филистлер арасында

<sup>1</sup> Даўыт ишинен: «Бир күни Шаулдың қолынан өлип кетермен. Жақсысы, тезирек филистлердің жерине қашып кетейин. Сонда Шаул Израилдың хәр жеринен мени излегенди қояр, мен де оннан қутыларман», – деп ойлады.

<sup>2</sup> Усылайынша Даўыт хәм оның жанындағы алты жүз адам жолға шығып, Гат патшасы Маох улы Ахиштиң тәрәпине өтип кетти. <sup>3</sup> Олар хожалығындағылар менен бирге Гат қаласына, Ахиштиң жанына орналасты. Даўыттың еки хаялы: изреелли Ахиноам хәм кармелли Набалдың жесири Абигайыл да оның жанында еді. <sup>4</sup> Шаул Даўыттың Гатқа қашып кеткенин еситкенде, енди оны излеуден ўаз кешти.

<sup>5</sup> Даўыт Ахишке: «Егер мақул көрсеңиз, этираптағы қалалардың биринен маған бир жер берилсин, мен сол жерде жасайын. Себеби қулыңыз болған маған сизиң менен бирге патшаның қаласында жасаўдың неге кереги бар?» –

деди. <sup>6</sup> Ахиш сол күни Даўытқа Сиклаг қаласын берди. Сол себептен Сиклаг хәзирге дейин Яхуда патшаларына тийисли қала болып қалды. <sup>7</sup> Даўыт филистлер елинде бир жыл төрт ай жасады.

<sup>8</sup> Сол ўақыт ишинде Даўыт хәм оның адамлары гешур, гизер хәм амалек халықларына шабыўыл жасады. Бул халықлар узақ ўақытлардан бери Шурға, хәтте, Мысырға шекем созылған жерлерде жасайтуғын еди. <sup>9</sup> Даўыт қай жерге шабыўыл жасаса да, еркекти де, хаялды да, хеш кимди тири қалдырмай, тек олардың қойларын, өгизлерин, ешеклерин, түйелерин хәм кийим-кеншеклерин алып, патша Ахишке қайтып келетуғын еди.

<sup>10</sup> Егер Ахиш Даўыттан: «Бүгин қай жерлерге шабыўыл жасадыңыз?» – деп сораса, Даўыт оған: «Яхуданың кубла тәрәпине, Ерахмеел тийресиниң хәм кенлердиң кубла тәрәпине шабыўыл жасадық», – деп жуўап беретуғын еди.

<sup>11</sup> Даўыт хеш бир адамның Гатқа келип: «Даўыт олай иследи ямаса Даўыт булай иследи», – деп айтпаўы ушын, еркекти де, хаялды да, хеш кимди тири қалдырмайтуғын еди. Даўыт филистлердиң елинде жасаған ўақтының хәммесинде усылай иследи.

<sup>12</sup> Ахиш Даўытқа исенип: «Даўыт өз халқы болған израиллыларға жек көринши болды. Буннан былай, ол мәңгиге мениң хызметимде болады», – деп ойлады.

## 28

Жигирма сегизинши бап <sup>1</sup> Сол күнлери филистлер Израил менен урысыў ушын әскерлерин топлады. Ахиш Даўытқа:

– Билип қой, сен адамларың менен бирге мениң жанымда урысасаң, – деди.

<sup>2</sup> Даўыт оған:

– Сол ўақытта сиз де қулыңыздың нелер қылатуғынын көресиз, – деп жуўап берди.

Ахиш оған:

– Яқшы, онда мен сени бир өмирге өзимниң жеке сақшым етип тайынлайман, – деди.

### Шаулдың әрўақ шақырыўшы хаялға барыўы

<sup>3</sup> Самуел өлгенде, пүткил Израил халқы оған жоқлаў айтып жылап, оны өз қаласы Рамаға жерлеген еди. Ал Шаул болса, әрўақ шақырыўшылар менен палкерлерди елден қуўып жиберген еди.

<sup>4</sup> Филистлер топланып, Шунемге келди хәм сол жерге орда қурды. Шаул да пүткил израиллыларды топлап, Гилбоа таўына орда қурды. <sup>5</sup> Шаул филист әскерлерин көргенде қорқып кетип, жүрегин қорқыныш бийлеп алды. <sup>6</sup> Ол

Жаратқан Ийеден сорада да, Жаратқан Ийе оған түс арқалы да, Урим<sup>Р</sup> арқалы да, пайғамбарлар арқалы да жууап бермеді. <sup>7</sup> Сонлықтан Шаул хызметшилерине:

– Маған әрұақ шақыратуғын бир хаялды тауып келиң. Оған барып, мәсләхәт сорайын, – деп буйырды.

Хызметшилери оған:

– Эн-Дорда әрұақ шақыратуғын бир хаял бар, – деди.

<sup>8</sup> Шаул кийимин алмастырып, сыртқы көринисин өзгертти де, жанына еки адамды алып, түнде сол хаялға келди. Шаул хаялға:

– Өтинемен, мен ушын әрұақлардан сорап, мен айтқан адамның әрұағын шақырып бер, – деди.

<sup>9</sup> Бирақ хаял:

– Шаулдың нелер ислегенин, әрұақ шақырыушылар менен палкерлерди елден кууып жибергенин билесең. Солай екен, неге мени өлтириу ушын дузақ қойып атырсаң? – деди.

<sup>10</sup> Шаул оған:

– Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен, бул истен саған хеш қандай зыян келмейди, – деди.

<sup>11</sup> Сонда хаял Шаулдан:

– Саған кимди шақырып берейин? – деп сорады.

Шаул оған:

– Маған Самуелди шақырып бер, – деди.

<sup>12</sup> Хаял Самуелди көргенде, дауысының барынша бақырып жиберип, Шаулға:

– Сиз Шаулсыз-ғо, неге мени алдадыңыз? – деди.

<sup>13</sup> Патша оған:

– Қорқпа, не көрип турсаң? – деди.

Хаял оған:

– Жердиң астынан шығып киятырған бир әрұақты көрип турман, – деп жууап берди.

<sup>14</sup> Шаул хаялдан:

– Оның көриниси қандай? – деп сорады.

Хаял оған:

– Үстине шапан кийген бир ғарры адам жоқарыға шығып киятыр, – деди.

Сонда Шаул оның Самуел екенин билди де, ет-бетинен жерге жығылып, тәжим етти.

---

<sup>Р</sup>Урим – бул Қудайдың еркин билиу ушын арналған тас болып, оны шек таслау жолы менен қолланған болыуы мүмкин.

<sup>15</sup> Самуел Шаулға:

– Неге мени шақырып, тынышымды алдың? – деди.

Шаул оған:

– Мен жүдә қыйналып атырман. Филистлер маған қарсы урыспақта. Қудай да мени таслап кетти. Ол маған пайғамбарлар арқалы да, түслерим арқалы да жууап бермей қойды. Сонлықтан не ислеуім кереклигин билдириуің ушын, сени шақыртқан едим, – деди.

<sup>16</sup> Самуел оған былай деп жууап берди:

– Жаратқан Ийе сени таслап кетип, саған душпан болған болса, енди неге меннен сорап турсаң? <sup>17</sup> Жаратқан Ийе мен арқалы айтқанларын жүзеге асырды. Ол патшалықты сеннен тартып алып, оны жаныңдағы адамға, яғный Дауытқа берди. <sup>18</sup> Өйткени сен Жаратқан Ийениң буйрығына бойсынбадың, Оның жалынлы ғәзебин амалеклерге шашпадың. Сонлықтан Жаратқан Ийе бүгин бул нәрселерди сениң басыңа салды. <sup>19</sup> Жаратқан Ийе сени де, Израил халқын да филистлерге тәслим етеди. Ертең сен хәм сениң улларың мениң жанымда боласызлар. Жаратқан Ийе Израил ордасын да филистлерге тәслим етеди.

<sup>20</sup> Шаул бирден гүрс етип жерге қулады. Ол Самуелдің сөзлеринен қатты қорқып кетип, күши де қалмаған еди. Себеби ол бир күн хәм бир түн бойы дуз татпаған еди. <sup>21</sup> Хаял Шаулға жақынлап келди де, оның қатты қорқып кеткенин көрип былай деди:

– Минекей, шорыңыз болған мен гәпиңизге кулақ астым. Жанымды кәтерге қойып, тилегиңизди орынладым. <sup>22</sup> Енди өтинемен, сиз де шорыңыз болған мениң сөзлеримди тыңлаң. Сизге азғантай аўқат алып келиўге рухсат бериң. Жолыңызды даўам етиўге дәрман болыў ушын, аўқатланып алыңыз.

<sup>23</sup> Бирақ Шаул:

– Жемеймен, – деп бас тартты.

Деген менен, хызметшилери де, хаял да зорлай бергеннен кейин, Шаул олардың айтқанын иследи. Ол жатқан жеринен турып, төсекке отырды.

<sup>24</sup> Хаялдың қорасында бағып отырған бир жас баспағы бар еди. Хаял оны дәрриў сойды, қамыр ийлеп, ашытқысыз нан писирди. <sup>25</sup> Соңынан оларды Шаул хәм оның хызметшилериниң алдына қойды. Олар ишип-жеп болып, сол күни түнде кетип қалды.

## 29

### Жигирма тоғызыншы бап Филистлердің Дауытқа исенбеуі

<sup>1</sup> Филистлер пүткил әскерлерин Афекке топлады. Израиллылар болса, Изреелдеги булақтың жанына орда қурып, жайласып алған еди. <sup>2</sup> Филист

хүкімдарлары жүз хәм мың адамлық топарлар менен баратырған еди. Даўыт хәм оның адамлары патша Ахиш пенен бирге изде киятырған еди. <sup>3</sup> Филист әскербасылары:

– Мына еврейлер бул жерде не қылып жүр? – деп сорағанда, Ахиш оларға:

– Бул адам Израил патшасы Шаулдың хызметшиси Даўыт болады. Бир жылдан аслам ўақыттан бери, ол мениң жанымда жүр. Мен тәрепке өткеннен бери, оннан бирде бир жаманлық көрмедим, – деп жуўап берди.

<sup>4</sup> Бирақ филист әскербасылары Ахишке ашыўланып былай деди:

– Бул адамды изине қайтарып жибер. Ол сениң өзине берген жерине қайтсын. Бизлер менен урысқа бармасын, болмаса саўаш ўақтында бизге қарсы шығыўы мүмкин. Ол алдыңғы мырзасына өзін қалай жақсы көрсете алады? Оған адамларымыздың басын алып барыўдан басқа жақсы жол бар ма? <sup>5</sup> Олардың ойынға түсип:

«Шаул мыңлағанын,

Ал Даўыт он мыңлағанын өлтирди»,

– деп қосық айтып жүргенлери усы Даўыт емес пе?

<sup>6</sup> Сонда Ахиш Даўытты шақырып алып былай деди:

– Тири Жаратқан Ийе хақы ант ишемен: сен хақ адамсаң. Мениң менен бирге урысқа барыўыңды қәлер едим. Сен жаныма келген күннен бери, хәш бир жаман ис ислегениңди көрмедим. Бирақ сен филист хүкімдарларына жақпадың. <sup>7</sup> Енди аман-есен изиңе қайта бер. Және филист хүкімдарларына жақпайтуғын ис ислеп қойма.

<sup>8</sup> Даўыт Ахишке:

– Бирақ мен не қылдым? Жаныңызға келгеннен баслап, хәзирге дейин менен қандай айып таптыңыз? Тақсыр, не ушын мен барып, сизиң душпанларыңызға қарсы урыса алмайман? – деди.

<sup>9</sup> Ахиш оған былай деди:

– Билемен, сен мениң нәзеримде Қудайдың периштеси сыяқлы жақсысаң. Деген менен, филист әскербасылары сени: «Бизлер менен урысқа бармасын», – деп атыр. <sup>10</sup> Енди сен хәм сениң менен бирге келген мырзаң Шаулдың қуллары азанда ерте турып, таң атар-атпастан кетиңлер.

<sup>11</sup> Солай етип, Даўыт хәм оның адамлары филистлердиң жерине қайтыў ушын, азанда ерте турды. Ал филистлер болса, Изреелге кетти.

## 30

### Отызыншы бап Даўыттың амалеклерди жеңиўи

<sup>1</sup> Даўыт хәм оның адамлары үшінши күни Сиклаг қаласына жетип келди. Сол арада амалеклер Негебке хәм Сиклагқа шабыўыл жасап, Сиклагты өртеп



жиберген еди. <sup>2</sup> Олар ҳеш кимди өлтирмей, тек ҳаялларды хәм сол жерде болған үлкән-кишиниң хәммесин тутқын етип, өзлери менен бирге алып кеткен еди.

<sup>3</sup> Даўыт адамлары менен ол жерге жетип барғанда, қаланың өртеп жиберилгенин, ҳаяллары, уллары хәм қызларының тутқынға алынғанын билди. <sup>4</sup> Олар халдан тайғанша, дад салып жылады. <sup>5</sup> Даўыттың еки ҳаялы, изреелли Ахиноам хәм кармелли Набалдың жесири Абигайыл да тутқын етилген еди. <sup>6</sup> Даўыт қыйын жағдайда қалды. Себеби хәр бир адам уллары хәм қызлары ушын қайғырып: «Даўытты тас боран қылып өлтиремиз», – дести. Бирақ Даўыт өз Қудайы Жаратқан Ийеден күш алды. <sup>7</sup> Ол Ахимелех улы руўханий Абиятарға: «Маған эфодты алып кел», – деди. Абиятар эфодты алып келди. <sup>8</sup> Даўыт Жаратқан Ийеден:

– Бул басқыншыларды қуўып барсам, оларға жете аламан ба? – деп сорады. Жаратқан Ийе оған:

– Изинен қуў, әлбетте, оларға жетип алып, тутқынларды азат етесең, – деп жуўап берди.

<sup>9</sup> Солай етип, Даўыт жанындағы алты жүз адам менен жолға шығып, Бесор сайының жағасына келди. Олардың халдан тайғанлары сол жерде қалды.

<sup>10</sup> Ал Даўыттың өзи төрт жүз адам менен басқыншыларды қуўыўды даўам етти. Сайды кесип өтиўге шамасы келмеген еки жүз адам сол жерде қалды.

<sup>11</sup> Олар қыр даладан бир мысырлыны таўып алып, Даўыттың алдына алып келди. Оған ишиўге суў хәм жеўге азық берди. <sup>12</sup> Және де, оған кептирип нығызланған бир бөлек әнжир менен еки бөлек кишмиш берди. Сол адам жеп, хәлленип алды. Ол үш күн, үш түн дуз татпаған хәм суў да ишпеген еди.

<sup>13</sup> Даўыт оннан:

– Сен кимниң қулысаң? Қай жерденсең? – деп сорады.

Жигит былай деп жуўап берди:

– Мен мысырлыман, бир амалектиң қулы едим. Үш күн бурын наўқасланып қалғанлығым себепли, хожайыным мени таслап кетти. <sup>14</sup> Бизлер керетлердиң қубла шегарасына, яғный Яхуда жерлерине хәм Калектиң қубла тәрәпине шабыўыл жасадық. Ал Сиклаг қаласын өртеп жибердик.

<sup>15</sup> Даўыт оннан:

– Мени сол басқыншыларға алып бара аласаң ба? – деп сорады.

Жигит оған:

– Мени өлтирмейтуғыныңызды хәм хожайынымның қолына тапсырмайтуғыныңызды айтып, Қудайдың алдында ант ишсеңиз, мен сизди сол басқыншыларға алып бараман, – деп жуўап берди.

<sup>16</sup> Солай етип, мысырлы Даўытқа жол көрсетип кетти. Басқыншылар дөгерекке жайылып, филистлердиң жеринен хәм Яхудадан басып алған үлкән

олжаларынан ишип-жеп мәслик қурып атырған еди. <sup>17</sup> Даўыт ертеңине таң азаннан күн батқанға дейин оларды қырды. Басқыншылардың түйелерге минип қашқан төрт жүз жигитинен басқа бирде биреуи қутылып кете алмады. <sup>18</sup> Даўыт амалеклер алып кеткен нәрселердің хәммесин, сондай-ақ өзиниң еки хаялын да қутқарды. <sup>19</sup> Жаслар, ғаррылар, уллар, қызлар, олжаланған маллар, қулласы, амалеклердің алып кеткенлеринен хеш бири жоғалмады. Даўыт хәммесин қайтарып алды. <sup>20</sup> Ол пүткил қой хәм қара малларды да алды. Даўыттың адамлары оларды өз малларының алдына салып, айдап баратырып: «Бул Даўыттың олжасы», – деп айтатуғын еди.

<sup>21</sup> Соннан соң, Даўыт изине ериўге халлары келмей, Бесор сайының жағасында қалған еки жүз адамның жанына барды. Олар да Даўытты хәм оның жанындағыларды күтип алыўға шықты. Даўыт жақынласып, олар менен аманласты. <sup>22</sup> Бирақ Даўыт пенен кеткен жаман хәм оңбаған адамлардың хәммеси:

– Булар бизлер менен бирге бармағанлықтан, олжаға алынған нәрселерден оларға пай бермеймиз. Хәр бири тек хаялын хәм балаларын алып кетсин, – деди.

<sup>23</sup> Бирақ Даўыт оларға былай деди:

– Яқ, туўысқанларым! Жаратқан Ийениң бизге бергенлерине булай ислеменлер. Ол бизлерди қорғады хәм бизлерге шабыўыл жасаған басқыншыларды қолымызға тутып берди. <sup>24</sup> Сизлердің бул сөзлериңизди ким қабыл етеди? Саўашқа барғанлар менен жүклердің қасында қалғанлардың пайы теңдей болады. Хәр бир нәрсе теңдей бөлип бериледи.

<sup>25</sup> Сол күннен баслап, Даўыт буны Израил ушын дәстүрге айландырып, қағыйда етип бекитти. Ол хәзирге дейин сақланып келмекте.

<sup>26</sup> Даўыт Сиклагқа қайтып келгеннен соң, дослары болған Яхуда ақсақалларына алынған олжалардан жиберип атырып: «Мине, бул Жаратқан Ийениң душпанларынан алынған олжалардан сизлерге саўға», – деди. <sup>27</sup> Ол саўғаларды Бейт-Эл, Негебтеги Рамот, Яттир, <sup>28</sup> Ароер, Шифмот, Эштемоа, <sup>29</sup> хәм Рахалда болғанларға, Ерахмеел тийресиниң\* хәм кенлердің қалаларында болғанларға, <sup>30</sup> Хорма, Бор-Ашан, Атах <sup>31</sup> хәм Хебронда болғанларға, сондай-ақ, өзи адамлары менен бирге гезген барлық жердегилерге жиберди.

## 31

### Отыз биринши бап Шаулдың хәм оның улларының өлими

<sup>1</sup> Сол ўақытта филистлер израиллылар менен урысып атырған еди. Израиллылар филистлердің алдына түсип қашып, көпшилиги Гилбоа

тауында набыт болды. <sup>2</sup> Филистлер Шаул менен оның улларының изине түсип, Шаулдың уллары Йонатанды, Абинадабты хәм Малки-Шуаны өлтирди. <sup>3</sup> Шаулдың этирапында сауаш хәуиж алған еди. Сонда садақшылар тәрөпинен атылған оқ Шаулға тийип, ол аўыр жарақатланды. <sup>4</sup> Шаул өз нөкерине: «Қылышынды суўырып ал да, мени өлтир. Болмаса, мына сүннетсизлер келеди де, қылышын суғып, мени хорлайды», – деди. Бирақ нөкер қорқып, буны ислемеди. Сонлықтан Шаул қылышын қынынан суўырып алып, өзін қылыштың үстине таслады. <sup>5</sup> Шаулдың өлгенин көргенде, оның нөкери де өзін қылыштың үстине таслап, Шаул менен бирге өлди. <sup>6</sup> Солай етип, Шаул, оның үш улы, нөкери хәм пүткіл адамлары бир күнде қаза тапты.

<sup>7</sup> Ойпатлықтың арғы тәрөпинде хәм Иордан дәрьясының аржағында жасайтуғын израиллылар Израил әскерлериниң қашып, Шаул хәм оның улларының өлгенин билгенде қалаларын таслап, қаша баслады. Филистлер келип, сол қалаларға орналасты.

<sup>8</sup> Ертеңине филистлер өлгенлерди тонаў ушын келгенде, Гилбоа тауында Шаул хәм оның үш улының өлигин көрди. <sup>9</sup> Олар Шаулдың басын кесип, қуралларын алды. Соңынан бул хош хабарды бутханаларына хәм халық арасына таратыў ушын, филистлердиң жерлериниң хәммесине хабаршылар жиберди. <sup>10</sup> Шаулдың қурал-жарағын қудайы Аштартаның бутханасына қойды, ал денесин Бейт-Шан қаласының дийўалына асып қойды.

<sup>11</sup> Ябеш-Гилад халқы филистлердиң Шаулға ислеген ислери туўралы еситти. <sup>12</sup> Қаладағы мәрт жигитлердиң хәммеси түни менен жол жүрип, Бейт-Шанға барды. Олар Шаулдың хәм оның улларының денелерин Бейт-Шан дийўалларынан түсирип алып, Ябешке алып келди хәм сол жерде жағып жиберди. <sup>13</sup> Соңынан сүйеклерин жыйнап алып, Ябештеги тамариск ағашының астына көмди хәм жети күн ораза тутты.